EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 8.4.2021
COM(2021) 161 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

ühelt poolt Armeenia Vabariigi ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise ühise lennunduspiirkonna lepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta

ÜHELT POOLT
ARMEENIA VABARIIGI
NING
TEISELT POOLT
EUROOPA LIIDU JA SELLE LIIKMESRIIKIDE VAHELINE
ÜHISE LENNUNDUSPIIRKONNA LEPING

SISUKORD

ARTIKKEL 1. Eesmärk
ARTIKKEL 2. Mõisted

I JAOTIS. MAJANDUSSÄTTED

ARTIKKEL 3. Õiguste andmine
ARTIKKEL 4. Lennutegevusluba
ARTIKKEL 5. Tegevusloa andmisest keeldumine ning selle tühistamine, peatamine või piiramine
ARTIKKEL 6. Investeeringud lennuettevõtjatesse
ARTIKKEL 7. Vastavus õigusnormidele
ARTIKKEL 8. Aus konkurents
ARTIKKEL 9. Ärivõimalused
ARTIKKEL 10. Tolli- ja muud maksud
ARTIKKEL 11. Kasutustasud
ARTIKKEL 12. Piletihinnad ja lastitariifid
ARTIKKEL 13. Statistika

II JAOTIS. ÕIGUSKOOSTÖÖ

ARTIKKEL 14. Lennundusohutus
ARTIKKEL 15. Lennundusjulgestus
ARTIKKEL 16. Lennuliikluse korraldamine
ARTIKKEL 17. Keskkond
ARTIKKEL 18. Lennuettevõtja vastutus
ARTIKKEL 19. Tarbijakaitse
ARTIKKEL 20. Arvutipõhised broneerimissüsteemid
ARTIKKEL 21. Sotsiaalaspektid

III JAOTIS. INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

ARTIKKEL 22. Tõlgendamine ja lepingu jõustamine
ARTIKKEL 23. Ühiskomitee
ARTIKKEL 24. Vaidluste lahendamine ja vahekohus

ARTIKKEL 25. Kaitsemeetmed
ARTIKKEL 26. Seos teiste lepingutega
ARTIKKEL 27. Muudatused
ARTIKKEL 28. Lepingu lõpetamine
ARTIKKEL 29. Lepingu registreerimine
ARTIKKEL 30. Jõustumine ja ajutine kohaldamine

I LISA. Üleminekusätted
II LISA. Tsiviillennunduseeskirjad

ARMEENIA VABARIIK (edaspidi „Armeenia“)

ühelt poolt

ja

BELGIA KUNINGRIIK,

BULGAARIA VABARIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

IIRIMAA,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

HORVAATIA VABARIIK,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI,

MALTA,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

RUMEENIA,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK,

kes on Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi ühisnimetusega „ELi aluslepingud“) osalisriigid ning Euroopa Liidu liikmesriigid (edaspidi ühiselt „ELi liikmesriigid“ ja eraldi „ELi liikmesriik“),

ja EUROOPA LIIT

teiselt poolt,

Armeenia ning ELi liikmesriigid, olles Chicagos 7. detsembril 1944. aastal allakirjutamiseks avatud rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni osalised, koos Euroopa Liiduga,

ARVESTADES 22. aprillil 1996 Luxembourgis sõlmitud ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Armeenia Vabariigi vahelist partnerlus- ja koostöölepingut;

SOOVIDES luua ühise lennunduspiirkonna eesmärgiga avada juurdepääs lepinguosaliste turgudele, kus valitsevad võrdsed konkurentsitingimused, mittediskrimineerimine ja austatakse samu reegleid, muu hulgas ka lennundusohutuse, lennundusjulgestuse, lennuliikluse korraldamise, konkurentsi, sotsiaalsete aspektide ning keskkonna vallas;

SOOVIDES parandada lennuteenuseid ning edendada rahvusvahelist lennundussüsteemi, mis põhineb mittediskrimineerimisel ning vabal ja ausal konkurentsil lennuettevõtjate vahel;

SOOVIDES edendada oma huve lennutranspordi vallas;

TUNNISTADES tõhusate lennutranspordiühenduste olulisust kaubanduse, turismi, investeeringute ning majandus- ja sotsiaalarengu seisukohast;

OLLES LEPPINUD KOKKU, et on asjakohane võtta ühise lennunduspiirkonna eeskirjade aluseks Euroopa Liidus kehtivad õigusaktid, mis on sätestatud käesoleva lepingu II lisas;

TÕDEDES, et ühise lennunduspiirkonna eeskirjade täielik järgimine võimaldab lepinguosalistel kasutada kõiki neist tulenevaid eeliseid, kaasa arvatud turgudele juurdepääsu avamine ning mõlema lepinguosalise tarbijatele, lennuettevõtjatele ja lennundustöötajatele maksimaalse kasu tagamine;

TÕDEDES, et ühise lennunduspiirkonna rajamine ja selle eeskirjade rakendamine ei ole võimalik, kohaldamata vajaduse korral üleminekuaega;

TUNNISTADES, kui oluline on sellega seotud piisav abi;

SOOVIDES tagada lennutranspordi ohutuse ja julgestuse kõrgeima taseme ning väljendades tõsist muret õhusõidukite ohutuse vastu suunatud tegude või ähvarduste pärast, mis ohustavad inimesi või vara, mõjuvad kahjulikult lennutranspordi toimimisele ja õõnestavad reisijate usaldust tsiviillennunduse ohutuse vastu;

OLLES KINDLALT OTSUSTANUD kasutada ära võimalikke eeliseid, mida pakub õigusloomealane koostöö ning tsiviillennundusalaste õigusnormide omavaheline ühtlustamine;

TUNNISTADES konkurentsipõhiste lennuteenuste ja elujõulise lennutranspordisektori võimalikke olulisi eeliseid;

SOOVIDES edendada vaba, ausat ja moonutamata konkurentsi; tunnistades, et subsiidiumid võivad kahjustada konkurentsi ja seada ohtu käesoleva lepingu põhieesmärkide saavutamise, ning tunnistades, et lennuettevõtjate võrdsete konkurentsitingimusteta ning vaba, ausa ja moonutamata konkurentsita ei pruugi võimalik kasu realiseeruda;

SOOVIDES tugineda olemasolevatele pooltevahelistele lepingutele ja kokkulepetele, et avada juurdepääs turgudele ning võimaldada tarbijatele, lastisaatjatele, lennuettevõtjatele, lennujaamadele ja nende töötajatele, üldsusele ja teistele kaudsetele kasusaajatele maksimaalset kasu,

KINNITADES keskkonnakaitse olulisust rahvusvahelise lennunduspoliitika väljatöötamisel ja elluviimisel;

KINNITADES vajadust kiireloomuliste meetmete järele kliimamuutustega võitlemiseks ja jätkuva koostöö järele, et vähendada kasvuhoonegaaside heidet lennundusvaldkonnas viisil, mis on vastavuses sellekohaste mitmepoolsete lepingutega, eelkõige Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni (edaspidi „ICAO“) asjaomaste õigusaktide ja 12. detsembril 2015 sõlmitud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppega;

VÕTTES ARVESSE tarbijate kaitse olulisust, sealhulgas kaitset, mis tagatakse rahvusvahelise õhuveo nõuete ühtlustamise konventsiooniga (koostatud 28. mail 1999 Montrealis), ning seda, kui oluline on saavutada asjakohane tarbijakaitsetase lennuteenuste osutamisel, ning tunnistades vastastikuse koostöö vajadust kõnealuses valdkonnas;

TUNNISTADES, et avaramate ärivõimaluste eesmärk ei ole kahjustada lepinguosaliste töötingimusi ega -norme, ning rõhutades rahvusvahelise lennunduse sotsiaalse mõõtme olulisust ja seda, kui oluline on uurida, kuidas mõjutab turgudele pääsu võimaldamine töötajaid, tööhõivet ja töötingimusi;

MÄRKIDES vajadust parandada kapitali juurdepääsu lennutranspordisektorile, et arendada lennutransporti;

TUNNISTADES kolmandatele riikidele käesolevale lepingule juurdepääsu andmise võimalikku kasu;

SOOVIDES sõlmida lennutranspordilepingu, mis täiendaks rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

ARTIKKEL 1

Eesmärk

Käesoleva lepingu eesmärk on luua lepinguosaliste vahel ühine lennunduspiirkond, mis põhineb turu järkjärgulisel avamisel, lennuettevõtjate omandiõiguse ja nende üle kontrolli omamise liberaliseerimisel, õiglastel ja võrdsetel konkurentsitingimustel, mittediskrimineerimisel ja ühistel eeskirjadel muu hulgas ka lennundusohutuse, lennundusjulgestuse, lennuliikluse korraldamise, sotsiaalsete aspektide ning keskkonna vallas. Selleks kehtestatakse käesolevas lepingus lepinguosaliste vahel allpool esitatud tingimustel kohaldatavad eeskirjad. Need eeskirjad hõlmavad II lisas loetletud õigusaktide sätteid.

ARTIKKEL 2

Mõisted

Kui ei ole sätestatud teisiti, kasutatakse käesolevas lepingus järgmisi mõisteid:

1) „leping“ – käesolev leping, selle lisad ja liited, samuti nende muudatused;

2) „lennutransport“ – üldsusele tasu või rendi eest kättesaadav reisijate, pagasi, lasti ja posti (kas eraldi või koos) vedamine õhusõidukiga, sealhulgas regulaar- ja mitteregulaarlennud;

3) „riikkondsuse kindlaksmääramine“ – kinnitus, et lennuettevõtja, kes soovib osutada lennuteenuseid käesoleva lepingu alusel, vastab käesoleva lepingu artiklis 4 omandiõiguse, tõhusa kontrolli ja põhitegevuskoha kohta kehtestatud nõuetele;

4) „sobivuse kindlaksmääramine“ – kinnitus, et lennuettevõtjal, kes soovib osutada lennuteenuseid käesoleva lepingu alusel, on vajalik finantssuutlikkus ja piisav juhtimiskogemus ning ta järgib õigusnorme ja nõudeid, millega reguleeritakse nende teenuste osutamist;

5) „pädevad asutused“ – valitsusasutused või -üksused, kes vastutavad käesoleva lepingu kohaste haldusülesannete täitmise eest;

6) „konventsioon“ – rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsioon, mis avati allkirjastamiseks Chicagos 7. detsembril 1944 ja hõlmab järgmist:

a) kõik muudatused, mis on jõustunud konventsiooni artikli 94 punkti a alusel ning mille on ratifitseerinud nii Armeenia kui ka ELi liikmesriik või ELi liikmesriigid ning mis on kõnealuse probleemi puhul asjakohased, ja

b) kõik selle lisad või muudatused, mis on vastu võetud konventsiooni artikli 90 alusel, kui sellist lisa või muudatust kohaldatakse konkreetsel hetkel nii Armeenia kui ka ELi liikmesriigi või ELi liikmesriikide suhtes, ning mis on kõnealuse probleemi puhul asjakohased;

7) „kogumaksumus“ – osutatava teenuse maksumus ning mõistlikud halduskulud;

8) „rahvusvaheline lennutransport“ – lennutransport, mis läbib rohkem kui ühe riigi territooriumi kohal asuvat õhuruumi;

9) „lepinguosalised“ – ühelt poolt Armeenia ning teiselt poolt Euroopa Liit ja selle liikmesriigid;

10) „põhitegevuskoht“ – lennuettevõtja peakontor või registreeritud asukoht, mis asub selle lepinguosalise territooriumil, kus toimub lennuettevõtja põhiline finantstegevus ja lennuliikluse operatiivjuhtimine, sealhulgas jätkuva lennukõlblikkuse tagamine;

11) „mittekaubanduslik vahemaandumine“ – maandumine muul eesmärgil kui reisijate pardaletulek või mahaminek või pagasi, lasti ja/või posti peale- või mahalaadimine;

12) „piletihinnad“ – hinnad, mida makstakse lennuettevõtjatele või nende esindajatele või muudele piletimüüjatele reisijate veo eest lennuteenuse osutamisel (sealhulgas mis tahes muu sellega seotud transpordiliik), ning nende hindade kohaldamise tingimused, sealhulgas esindajale ning muude abiteenuste eest makstav tasu ja kohaldatavad tingimused;

13) „lastitariifid“ – hinnad, mida makstakse lasti veo eest lennuteenuse osutamisel (sealhulgas mis tahes muu sellega seotud transpordiliik), ning nende hindade kohaldamise tingimused, sealhulgas esindajale ning muude abiteenuste eest makstav tasu ja kohaldatavad tingimused;

14) „territoorium“ – Armeenia puhul Armeenia Vabariigi territoorium ning Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide puhul liikmesriikide maismaa-alad (manner ja saared), siseveekogud ja territoriaalmeri, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut vastavalt kõnealustes lepingutes sätestatud tingimustele, ja õhuruum nende kohal;

15) „kasutustasu“ – lennuettevõtjatelt lennujaama või keskkonna-, aeronavigatsiooni- või lennundusjulgestusrajatiste või -teenuste, sh nendega seotud teenuste ja rajatiste kasutamise eest võetav tasu;

16) „omakäitlus“ – olukord, kus lennujaama kasutaja osutab otseselt endale üht või mitut liiki maapealset teenust ega sõlmi selliste teenuste osutamiseks lepingut kolmanda isikuga; käesolevas määratluses ei loeta lennujaama kasutajaid omavahel kolmandateks isikuteks, kui:

a) ühele kasutajale kuulub enamusosalus teises kasutajas või

b) ühele kasutajale kuulub enamusosalus mõlemas kasutajas;

17) „viienda vabaduse liiklusõigus“ – ühe riigi (õiguse andnud riik) poolt teise riigi (õiguse saanud riik) lennuettevõtjatele antud õigus osutada rahvusvahelisi lennutransporditeenuseid õiguse andnud riigi territooriumi ja kolmanda riigi territooriumi vahel, tingimusel et selliste teenuste osutamine algab või lõpeb õiguse saanud riigi territooriumil;

18) „kolmas riik“ – riik, kes ei ole käesoleva lepingu osaline.

I JAOTIS
MAJANDUSSÄTTED

ARTIKKEL 3

Õiguste andmine

1. Käesolevas artiklis sätestatud õigused kehtivad vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele.

Liiklusõigused ja marsruudiplaan

2. Mõlemad lepinguosalised annavad teisele lepinguosalisele võrdsetel alustel järgmised õigused rahvusvahelise lennutranspordi korraldamiseks teise lepinguosalise lennuettevõtjate poolt:

a) õigus lennata ilma maandumiseta üle tema territooriumi;

b) õigus teha tema territooriumil mittekaubanduslikke vahemaandumisi;

c) õigus teostada punktidevahelisi[1] regulaarseid ja mitteregulaarseid rahvusvahelisi reisi-, kombineeritud ja kaubalende järgmistel marsruutidel:

i) Euroopa Liidu lennuettevõtjate puhul:

Euroopa Liidus asuvad punktid – Euroopa naabruspoliitika partnerite,[2] Euroopa ühise lennunduspiirkonna rajamise mitmepoolses lepingus[3] osalevate riikide või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmesriikide[4] territooriumil asuvad vahepunktid – Armeenias asuvad punktid – Väljaspool nimetatud riikide territooriumi asuvad punktid,

ii) Armeenia lennuettevõtjate puhul:

Armeenias asuvad punktid – Euroopa naabruspoliitika partnerite, Euroopa ühise lennunduspiirkonna rajamise mitmepoolses lepingus osalevate riikide või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni liikmesriikide territooriumil asuvad vahepunktid – Euroopa Liidus asuvad punktid;

d) muud käesolevas lepingus sätestatud õigused.

Tegevuse paindlikkus

3. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjad võivad ühel või kõigil eespool lõikes 2 kindlaksmääratud marsruutidel omal valikul teha järgmist:

a) lennata ühel või mõlemal suunal;

b) kasutada ühe õhusõidukiga teostataval lennul erinevaid lennunumbreid;

c) lennata vahepunktidesse ja mujal asuvatesse punktidesse ning lepinguosaliste territooriumil asuvatesse punktidesse mis tahes kombinatsioonis ja järjekorras vastavalt eespool osutatud lõike 2 sätetele;

d) jätta vahele peatusi ühes või mitmes punktis;

[1] Käesolevas artiklis esitatud viidet punktidele tuleb mõista viitena rahvusvaheliselt tunnustatud lennujaamadele.
[2] Vt nõukogu 16. juuni 2003. aasta järeldused koos komisjoni 12. mai 2004. aasta teatisega Euroopa naabruspoliitika kohta, mille nõukogu kinnitas oma 14. juuni 2004. aasta järeldustes.
[3] Avaldatud ELT L 285, 16.10.2006.
[4] Islandi Vabariik, Liechtensteini Vürstiriik, Norra Kuningriik ja Šveitsi Konföderatsioon.

e) vahetada mis tahes punktis oma õhusõiduki mis tahes teise oma õhusõiduki vastu (lennukite vahetus);

f) teha vahemaandumisi marsruudi mis tahes punktis kummagi lepinguosalise territooriumil või väljaspool seda;

g) teha transiitvedusid läbi teise lepinguosalise territooriumi;

h) kombineerida vedusid sama õhusõidukiga sõltumata nende päritolust ja

i) osutada sama teenust mitmes punktis (kaasterminaliteenus).

Käesoleva lõikega ette nähtud tegevuspaindlikkust võib kohaldada ilma suunda ja geograafilist järjestust piiramata ja kaotamata käesoleva lepingu alusel lubatud veoõigust, tingimusel et:

i) Armeenia lennuettevõtjad teenindavad üht Armeenias asuvat punkti;

ii) Euroopa Liidu lennuettevõtjad teenindavad üht Euroopa Liidus asuvat punkti.

4. Mõlemad lepinguosalised lubavad, et iga lennuettevõtja määrab oma osutatava rahvusvahelise lennutranspordi sageduse ja veomahu valitseva turuolukorra alusel. Kooskõlas nimetatud õigusega ei tohi kumbki lepinguosaline ühepoolselt piirata teise lepinguosalise lennuettevõtjate veomahtu, teenuste osutamise sagedust ja korrapärasust, marsruute, liikluse lähte- ja sihtpunkte või kasutatavate õhusõidukite tüüpi või tüüpe, välja arvatud tolli, käitamise, lennuliikluse korraldamise ohutuse ja keskkonna- või tervisekaitsega seotud või tehnilistel põhjustel või muudel käesolevas lepingus sätestatud põhjustel.

5. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjad võivad muu hulgas koodijagamise kokkulepete raames osutada lennuteenuseid kõigisse kolmandas riigis asuvatesse punktidesse, mis ei asu kindlaksmääratud lennuliinidel, eeldusel et nad ei kasuta viienda vabaduse liiklusõigusi.

6. Käesolevas lepingus sätestatu ei anna:

a) Armeenia lennuettevõtjale õigust võtta üheski ELi liikmesriigis pardale tasu eest vedamiseks reisijaid, pagasit, lasti ja/või posti, mille sihtkoht on mõni muu punkt samas ELi liikmesriigis;

b) Euroopa Liidu lennuettevõtjale õigust võtta Armeenias pardale tasu eest vedamiseks reisijaid, pagasit, lasti ja/või posti, mille sihtkoht on mõni muu punkt Armeenias.

7. Käesolevast lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste rakendamisel ei tohi lepinguosalised teise lepinguosalise lennuettevõtjaid diskrimineerida, seda eelkõige riikkondsuse alusel.

8. Olenemata käesoleva lepingu muudest sätetest võivad mõlemad lepinguosalised keelduda rahvusvahelise lennutranspordi korraldamisest sellistesse kolmandatesse riikidesse, sellistest kolmandatest riikidest või selliste kolmandate riikide territooriumil, kellel ei ole asjaomase lepinguosalisega diplomaatilisi suhteid.

ARTIKKEL 4

Lennutegevusluba

1. Ühe lepinguosalise lennuettevõtjalt lennutegevusloa taotluse saamise korral annab teine lepinguosaline asjakohased lennutegevus- ja tehnilised load nii kiiresti kui võimalik, tingimusel et:

a) Armeenia lennuettevõtja puhul:

i) lennuettevõtja põhitegevuskoht on Armeenias ja tal on Armeenias kohaldatavate õigusaktide kohane kehtiv lennutegevusluba ning

ii) lennuettevõtja sertifikaadi välja andnud Armeenia teostab lennuettevõtja üle tõhusat reguleerivat kontrolli ja pädev asutus on selgelt tuvastatav ning

iii) lennuettevõtja omandiõigus kuulub vahetult või enamusosaluse kaudu Armeeniale ja/või Armeenia kodanikele ning tegelik kontroll lennuettevõtja üle kuulub Armeeniale ja/või Armeenia kodanikele, kui käesoleva lepingu artiklis 6 ei ole sätestatud teisiti;

b) Euroopa Liidu lennuettevõtja puhul:

i) lennuettevõtja põhitegevuskoht on Euroopa Liidu territooriumil ja tal on kehtiv lennutegevusluba kooskõlas Euroopa Liidu õigusega ning

ii) lennuettevõtja sertifikaadi väljaandmise eest vastutav ELi liikmesriik teostab lennuettevõtja üle tõhusat ja jätkuvat reguleerivat kontrolli ning asjakohane pädev asutus on

selgelt tuvastatav ning

iii) lennuettevõtja on otse või enamusosaluse kaudu Euroopa Liidu liikmesriigi või Euroopa Liidu liikmesriikide või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni ja/või kõnealuste riikide kodanike või nii ühe kui ka teise omandis ja nende tõhusa kontrolli all, kui käesoleva lepingu artiklis 6 ei ole sätestatud teisiti;

c) täidetakse käesoleva lepingu artiklite 14 ja 15 sätteid ning

d) lennuettevõtja vastab tingimustele, mis on ette nähtud õigusnormidega, mida taotlust menetlev lepinguosaline rahvusvahelise lennutranspordi teostaja suhtes tavaliselt kohaldab.

2. Tegevus- ja tehniliste lubade väljaandmisel ei kohtle lepinguosalised teise lepinguosalise lennuettevõtjaid diskrimineerivalt.

3. Ühe lepinguosalise lennuettevõtjalt lennutegevusloa taotluse saamise korral tunnustab teine lepinguosaline esimese lepinguosalise otsuseid kõnealuse lennuettevõtja sobivuse ja/või riikkondsuse kindlaksmääramise kohta samal viisil, nagu oleks need otsused teinud kõnealuse teise lepinguosalise enda pädev asutus; teise lepinguosalise pädev asutus ei uuri seda küsimust täiendavalt, välja arvatud käesoleva lõike punktides a ja b sätestatud juhtudel.

a) Kui lennuettevõtjalt lennutegevusloa taotluse saanud lepinguosalise pädeval asutusel on pärast taotluse saamist või loa andmist konkreetne põhjus kahelda, et vaatamata teise lepinguosalise otsusele ei ole täidetud käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tingimused asjakohaste lennutegevus- või tehniliste lubade andmiseks, teatab ta sellest viivitamata teisele lepinguosalisele ja põhjendab oma kahtlusi sisuliselt. Sel juhul võib kumbki lepinguosaline taotleda konsultatsioone, milles võivad osaleda mõlema lepinguosalise pädevate asutuste esindajad, ja/või lisateavet seoses kõnealuse kahtlusega; sellisele taotlusele tuleb vastata võimalikult kiiresti. Kui küsimusele lahendust ei leita, võib kumbki lepinguosaline teavitada asjast ühiskomiteed.

b) Käesolev lõige ei hõlma ohutussertifikaate või -tunnistusi, julgestusmeetmeid või kindlustuskaitset käsitlevate otsuste tunnustamist.

ARTIKKEL 5

Tegevusloa andmisest keeldumine ning selle tühistamine, peatamine või piiramine

1. Kumbki lepinguosaline võib lennutegevusloa või tehnilise loa andmisest keelduda, loa tühistada, peatada, kehtestada sellele tingimusi või seda piirata või teise lepinguosalise lennuettevõtja tegevusest keelduda, selle muul viisil peatada, kehtestada sellele tingimusi või seda

piirata, kui:

a) Armeenia lennuettevõtja puhul:

i) lennuettevõtja põhitegevuskoht ei ole Armeenias või tal puudub Armeenia õigusaktide kohane kehtiv lennutegevusluba või

ii) lennuettevõtja ei ole lennuettevõtja sertifikaadi väljaandmise eest vastutava Armeenia tõhusa või pideva reguleeriva kontrolli all või pädev asutus ei ole selgelt kindlaks määratud või

iii) lennuettevõtja omandiõigus ei kuulu vahetult ega enamusosaluse kaudu Armeeniale ega Armeenia kodanikele ning tegelik kontroll lennuettevõtja üle ei kuulu Armeeniale ega Armeenia kodanikele, kui käesoleva lepingu artiklis 6 ei ole sätestatud teisiti;

b) Euroopa Liidu lennuettevõtja puhul:

i) lennuettevõtja põhitegevuskoht ei ole Euroopa Liidu territooriumil või tal puudub kehtiv lennutegevusluba kooskõlas Euroopa Liidu õigusega või

ii) lennuettevõtja ei ole lennuettevõtja sertifikaadi välja andnud ELi liikmesriigi tõhusa või pideva reguleeriva kontrolli all või pädev asutus ei ole selgelt kindlaks määratud või

iii) lennuettevõtja ei ole otse ega enamusosaluse kaudu Euroopa Liidu liikmesriigi või Euroopa Liidu liikmesriikide või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni ja/või kõnealuste riikide kodanike või nii ühe kui ka teise omandis ega nende tõhusa kontrolli all, kui käesoleva lepingu artiklis 6 ei ole sätestatud teisiti;

c) ei täideta käesoleva lepingu artiklite 8, 14 ega 15 sätteid või

d) lennuettevõtja ei ole täitnud käesoleva lepingu artiklis 7 osutatud õigusnorme ja/või õigusnorme, mida taotlust menetlev lepinguosaline rahvusvahelise lennutranspordi korraldamise suhtes tavaliselt kohaldab.

2. Kui käesoleva artikli lõike 1 punktides c või d nimetatud õigusnormide edaspidise täitmata jätmise vältimiseks ei ole hädavajalik võtta koheseid meetmeid, rakendatakse käesolevas artiklis nimetatud õigusi üksnes pärast arupidamist teise lepinguosalisega.

3. Käesolev artikkel ei piira lepinguosalise õigust teise lepinguosalise lennuettevõtjate lennu- või

tehniliste lubade väljaandmisest keelduda, neid tühistada, peatada, neile tingimusi seada või neid piirata kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 14 või 15.

ARTIKKEL 6

Investeeringud lennuettevõtjatesse

1. Olenemata käesoleva lepingu artiklitest 4 ja 5 ning pärast seda, kui ühiskomitee on artikli 23 lõike 8 kohaselt kinnitanud, et lepinguosalised ja/või nende kodanikud võivad kooskõlas oma vastavate õigusaktidega omada teise lepinguosalise lennuettevõtjate enamusaktsiaid ja/või tõhusat kontrolli nende lennuettevõtjate üle, võivad lepinguosalised anda ELi liikmesriikidele ja/või nende kodanikele loa omada Armeenia lennuettevõtjate enamusaktsiaid ja/või tõhusat kontrolli nende lennuettevõtjate üle või Armeeniale ja/või selle kodanikele loa omada Euroopa Liidu lennuettevõtjate enamusaktsiaid ja/või tõhusat kontrolli nende lennuettevõtjate üle vastavalt käesoleva artikli lõikele 2.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel lubatakse lepinguosalistel ja/või nende kodanikel teha lennuettevõtjatesse konkreetseid investeeringuid ühiskomitee eelneva otsuse alusel vastavalt käesoleva lepingu artikli 23 lõikele 2.

Nimetatud otsuses määratakse kindlaks käesoleva lepingu alusel kokkulepitud teenustega ning kolmandate riikide ja lepinguosaliste vaheliste teenustega seotud tingimused. Käesoleva lepingu artikli 23 lõiget 11 sellise otsuse suhtes ei kohaldata.

ARTIKKEL 7

Vastavus õigusnormidele

1. Ühe lepinguosalise lennuettevõtjate suhtes kehtivad teise lepinguosalise õigusnormid, millega reguleeritakse rahvusvahelises lennutranspordis osalevate õhusõidukite sisenemist tema territooriumile, seal viibimist või sealt väljumist, ning need õhusõidukid järgivad kõnealuseid õigusnorme teise lepinguosalise territooriumile sisenemisel, seal viibides või sealt väljumisel.

2. Kui ühe lepinguosalise lennuettevõtjate reisijad, meeskond, pagas, last ja post sisenevad teise lepinguosalise territooriumile, viibivad seal või lahkuvad sealt, tuleb nende puhul või nende nimel järgida kõnealusel territooriumil kohaldatavaid õigusnorme, millega reguleeritakse reisijaid, meeskonda, pagasit, lasti ja posti vedava õhusõiduki sisenemist sellele territooriumile, sealt lahkumist või seal käitamist (sealhulgas riiki sisenemise, julgeolekukontrolli, sisserände, passide, tolli ja karantiini eeskirjad või posti puhul postieeskirjad).

3. Lepinguosalised lubavad, et teise lepinguosalise lennuettevõtjad võtavad tema territooriumil meetmeid, millega tagada, et veetakse ainult isikuid, kellel on nõutavad reisidokumendid vastavale territooriumile sisenemiseks või transiidiks läbi selle.

ARTIKKEL 8

Aus konkurents

1. Lepinguosalised kinnitavad, et nende ühine eesmärk on tagada ausa konkurentsi keskkond ning õiglased ja võrdsed võimalused mõlema lepinguosalise lennuettevõtjatele, et nad saaksid konkureerida kokkulepitud lennutransporditeenuste osutamisel kindlaksmääratud marsruutidel. Seetõttu võtavad lepinguosalised kõnealuse eesmärgi täielikuks saavutamiseks kõik asjakohased meetmed.

2. Lepinguosalised kinnitavad, et vaba, aus ja moonutamata konkurents on oluline käesoleva lepingu eesmärkide saavutamiseks, ning märgivad, et põhjaliku konkurentsiõiguse ja sõltumatu konkurentsiasutuse olemasolu ning lepinguosaliste vastava konkurentsiõiguse veatu ja tulemuslik kohaldamine on olulised lennutransporditeenuste tõhusaks osutamiseks. Mõlema lepinguosalise konkurentsiõigust, mis hõlmab käesolevas artiklis sisalduvaid küsimusi ja mida aeg-ajalt muudetakse, kohaldatakse vastava lepinguosalise jurisdiktsiooni alla kuuluvate lennuettevõtjate tegevuse suhtes. Lepinguosaliste ühine eesmärk on konkurentsiõiguste ühilduvus ja omavaheline lähendamine ning nende tõhus kohaldamine. Lepinguosalised teevad vajaduse korral ja põhjendatud juhtudel koostööd konkurentsiõiguse tõhusaks kohaldamiseks, eelkõige võimaldades oma lennuettevõtjatel või teistel kodanikel edastada kooskõlas oma vastavate eeskirjade ja kohtupraktikaga asjakohast teavet juhtumite kohta, mis on seotud teise lepinguosalise konkurentsiasutuste algatatud konkurentsiõigusealase tegevusega.

3. Ükski käesoleva lepingu säte ei tohi mõjutada, piirata ega kahjustada kummagi lepinguosalise konkurentsivaldkonnas pädevate asutuste ja kohtute (ja Euroopa Komisjoni) õigusi ja volitusi ning kõik konkurentsiõigusealaste õigusaktide täitmise tagamisega seotud küsimused kuuluvad edaspidigi üksnes nende asutuste ja kohtute pädevusse. Seega ei piira meetmed, mida lepinguosaline käesoleva artikli alusel võtab, selliste võimalike meetmete kohaldamist, mida need asutused ja kohtud võtavad.

4. Kõikide käesoleva artikli kohaselt võetud meetmete eest vastutavad üksnes lepinguosalised ning need puudutavad üksnes teist lepinguosalist ja/või teise lepinguosalise lennuettevõtjat/lennuettevõtjaid, kes osutavad lennutransporditeenuseid lepinguosalistesse riikidesse või neist riikidest. Sellise meetme suhtes ei kohaldata käesoleva lepingu artiklis 24 sätestatud vaidluste lahendamise menetlust.

5. Mõlemad lepinguosalised väldivad mis tahes diskrimineerimise vorme või ebaausaid tavasid, mis võivad kahjustada teise lepinguosalise lennuettevõtjate võimalusi osutada lennutransporditeenuseid ausa ja võrdse konkurentsi tingimustes.

6. Kumbki lepinguosaline ei anna ega luba lennuettevõtjatele riiklikku toetust, mis võiks märkimisväärselt ja negatiivselt mõjutada teise lepinguosalise lennuettevõtjate võimalusi osutada lennutransporditeenuseid ausa ja võrdse konkurentsi tingimustes. Selline riiklik toetus võib hõlmata järgmist, kuid mitte ainult: ristsubsideerimine, tegevuskahjumi tasaarvestus, kapitali eraldamine, toetused, tagatised, soodustingimustel laenud või kindlustus, pankrotikaitse, võlgnetavate summade tagasinõudmisest loobumine, investeeritud riiklikelt vahenditelt tavapärase tulu nõudmisest loobumine, maksusoodustused või maksuvabastused, ametiasutuste kehtestatud finantskohustuste hüvitamine ning diskrimineerival või mittekaubanduslikul viisil võimaldatav juurdepääs aeronavigatsiooni- või lennujaamarajatistele ja -teenustele, kütusele, maapealsele teenindusele, ohutusele, arvutipõhistele broneerimissüsteemidele, teenindusaegade jaotamisele või muudele lennuteenuste osutamisega seotud rajatistele ja teenustele.

7. Kui lepinguosaline annab lennuettevõtjale riiklikku toetust, tagab ta nende meetmete läbipaistvuse, kasutades selleks asjakohaseid vahendeid, mis võivad sisaldada nõuet, et lennuettevõtja esitab kõnealuse toetuse selgelt ja eraldiseisvalt oma raamatupidamisarvestuses.

8. Mõlemad lepinguosalised esitavad teise lepinguosalise taotluse korral mõistliku aja jooksul esimese lepinguosalise jurisdiktsiooni alla kuuluvate asutuste finantsaruanded ja muu teabe, mida teine lepinguosaline võib käesoleva artikli sätete järgimiseks põhjendatult nõuda. Kõnealune teave võib sisaldada üksikasju toetuse kohta. Sellise teabe esitamisel võidakse nõuda, et teabele juurdepääsu taotlenud lepinguosaline käsitleb seda konfidentsiaalselt.

9. Ilma et see piiraks lõigetes 5 ja 6 osutatud eeskirjade täitmise tagamise eest vastutava pädeva konkurentsiasutuse ja/või kohtu võetavate meetmete kohaldamist:

a) kui üks lepinguosalistest leiab, et tema lennuettevõtjat diskrimineeritakse või tema suhtes kohaldatakse ebaausaid tavasid lõigete 5 ja 6 tähenduses ning seda on võimalik tõendada, võib ta esitada teisele lepinguosalisele kirjalikud tähelepanekud. Lepinguosaline võib pärast teise lepinguosalise teavitamist pöörduda käesoleva artikliga seotud küsimuste arutamiseks ka teise lepinguosalise territooriumil asuvate vastutavate valitsusasutuste, kaasa arvatud riigi-, piirkondlike või kohalike asutuste poole. Peale selle võib lepinguosaline taotleda kõnealuse probleemi lahendamiseks konsultatsioone teise lepinguosalisega. Kõnealused konsultatsioonid peavad algama kolmekümne (30) päeva jooksul alates taotluse kättesaamisest. Selle aja jooksul vahetavad lepinguosalised piisavalt teavet, mis võimaldab ühe lepinguosalise tõstatatud probleemi põhjalikult uurida.

b) Kui lepinguosalised ei suuda konsulteerimise käigus kolmekümne (30) päeva jooksul alates konsultatsioonide algusest probleemi lahendada või kui konsultatsioonid ei alga kolmekümne (30) päeva jooksul alates taotluse saamisest lõike 5 või 6 kohase väidatava rikkumise kohta, võib konsultatsioone taotlenud lepinguosaline peatada käesoleva

lepinguga teisele lepinguosalisele antud õigused lennutegevusloa andmisest keeldudes, lennutegevusloa tühistades, kehtetuks tunnistades või peatades või kehtestada tegevuse teostamiseks tingimused, mida ta peab vajalikuks, või kehtestada tollimaksud või võtta muid meetmeid. Käesoleva lõike kohaselt võetud meetmed peavad olema asjakohased ja proportsionaalsed ning piirduma ulatuse ja kestuse osas rangelt vajalikuga.

10. Mõlemad lepinguosalised kohaldavad tõhusalt monopolivastaseid õigusakte kooskõlas lõikega 2 ja keelavad oma lennuettevõtjatel:

a) sõlmida teiste lennuettevõtjatega kokkuleppeid, teha otsuseid või rakendada kooskõlastatud tegevusi, mis võivad mõjutada lennutransporditeenuseid vastava lepinguosalise territooriumile või territooriumilt ning mille eesmärk või mõju on konkurentsi takistamine, piiramine või moonutamine. Kõnealuse keelu võib kuulutada kohaldamatuks, kui asjaomased kokkulepped, otsused või tavad aitavad parandada teenuste tootmist või osutamist või edendada tehnika või majanduse arengut, võimaldades samal ajal tarbijatel saada sellest tulenevast kasust õiglase osa ega: a) kehtesta asjaomastele ettevõtjatele piiranguid, mis ei ole nimetatud eesmärkide saavutamiseks hädavajalikud; b) anna sellistele ettevõtjatele võimalust kõrvaldada konkurentsi kõnealuste teenuste olulise osa suhtes ega

b) kasutada ära turgu valitsevat seisundit viisil, mis võib mõjutada lennutransporditeenuseid vastava lepinguosalise territooriumile või territooriumilt.

11. Mõlemad lepinguosalised delegeerivad lõikes 10 osutatud monopolidevastaste õigusaktide täitmise tagamise üksnes asjaomasele ja sõltumatule konkurentsiasutusele ja/või kohtule.

12. Ilma et see piiraks lõikes 10 osutatud eeskirjade täitmise tagamise eest vastutava asjaomase konkurentsiasutuse ja/või kohtu võetavate meetmete kohaldamist, võib üks lepinguosaline, kui ta leiab, et lennuettevõtja on lõike 10 kohase väidetava rikkumise ohver ning seda on võimalik tõendada, esitada teisele lepinguosalisele kirjalikud tähelepanekud. Lepinguosaline võib pärast teise lepinguosalise teavitamist pöörduda käesoleva artikliga seotud küsimuste arutamiseks ka teise lepinguosalise territooriumil asuvate vastutavate valitsusasutuste, kaasa arvatud riigi-, piirkondlike või kohalike asutuste poole. Peale selle võib lepinguosaline taotleda kõnealuse probleemi lahendamiseks konsultatsioone teise lepinguosalisega. Kõnealused konsultatsioonid peavad algama kolmekümne (30) päeva jooksul alates taotluse kättesaamisest. Selle aja jooksul vahetavad lepinguosalised piisavalt teavet, mis võimaldab ühe lepinguosalise tõstatatud probleemi põhjalikult uurida.

13. Kui lepinguosalised ei suuda konsulteerimise käigus kolmekümne (30) päeva jooksul alates konsultatsioonide algusest probleemi lahendada või kui konsultatsioonid ei alga kolmekümne (30) päeva jooksul alates taotluse saamisest lõike 10 kohase väidatava rikkumise kohta ja tingimusel, et asjaomane konkurentsiasutus ja/või kohus on tuvastanud monopolivastaste õigusaktide rikkumise, võib konsultatsioone taotlenud lepinguosaline peatada käesoleva lepinguga teisele lepinguosalisele antud õigused lennutegevusloa andmisest keeldudes, lennutegevusloa tühistades või peatades või kehtestada tegevuse teostamiseks tingimused, mida ta peab vajalikuks, või kehtestada tollimaksud

või võtta muid meetmeid. Käesoleva lõike kohaselt võetud meetmed peavad olema asjakohased ja proportsionaalsed ning piirduma ulatuse ja kestuse osas rangelt vajalikuga.

ARTIKKEL 9

Ärivõimalused

1. Vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa A osas loetletud lennutranspordi suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega.

2. Lepinguosalised nõustuvad, et ettevõtjate äritegevuse tõkked takistavad käesolevast lepingust kasu saamist. Seepärast lepivad lepinguosalised kokku, et nad peavad tõhusalt ja vastastikku kõrvaldama tõkked mõlema lepinguosalise ettevõtjate äritegevuselt, kui need võivad takistada äritegevust, moonutada konkurentsi või mõjutada võrdseid konkurentsitingimusi.

3. Kummagi lepinguosalise lennuettevõtjatel ei pea olema kohalikku toetajat.

4. Lepingu artikli 23 kohaselt loodud ühiskomitee kehtestab äritegevuse ja -võimaluste kohta koostöökorra, jälgib edasiminekut ja käsitleb tulemuslikult ettevõtjate äritegevuse tõkkeid ning vaatab korrapäraselt läbi arengusuunad, sh õigusnormide ja reguleerivate nõuete muutmisega seotud arengusuunad. Lepinguosaline võivad vastavalt käesoleva lepingu artiklile 23 taotleda ühiskomitee kokkukutsumist käesoleva artikli kohaldamisega seotud küsimuste arutamiseks.

5. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjatel on õigus vabalt asutada teise lepinguosalise territooriumil esindusi ja üksusi lennutranspordi pakkumiseks ning sellega seotud tegevuse edendamiseks ja müügiks, sealhulgas õigus müüa ja väljastada nii oma pileteid ja/või lennuveokirju kui ka teiste lennuettevõtjate pileteid ja/või lennuveokirju.

6. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjatel on kooskõlas teise lepinguosalise territooriumile sisenemist ning seal viibimist ja töötamist käsitlevate õigusnormidega õigus tuua teise lepinguosalise territooriumile ja seal tegevuses hoida lennutranspordi pakkumiseks vajalikke juhtiv-, müügi-, tehnilisi, lennutegevus- ja muid spetsialiste. Vajaduse korral hõlbustavad ja kiirendavad mõlemad lepinguosalised vastavalt asjakohastele kehtivatele õigusnormidele töölubade andmist käesoleva lõike kohaselt esindustes töötavatele töötajatele, sealhulgas teatavaid kuni üheksakümmend (90) päeva vältavaid ajutisi ülesandeid täitvatele töötajatele.

7. a) Ilma et see piiraks käesoleva lõike punkti b kohaldamist, on kõikidel lennuettevõtjatel seoses teise lepinguosalise territooriumil toimuva maapealse teenindusega õigus:

i) tagada ise maapealne teenindus (omateenindus) või

ii) valida kas täismahus või osalist maapealset teenindust osutavate konkureerivate teenuseosutajate, sealhulgas teiste lennuettevõtjate vahel, kui nimetatud teenuseosutajatel on kõigi lepinguosaliste õigusnormide kohaselt õigus turule pääseda ja kui nimetatud teenuseosutajad on turul olemas.

b) Käesoleva lõike punkti a alapunktides i ja ii nimetatud õigustele võib seada üksnes olemasoleva ruumi või läbilaskevõimega seotud konkreetseid piiranguid, mis tulenevad lennujaama ohutu käitamise vajadusest. Kui nimetatud piirangud piiravad või takistavad omakäitlust või välistavad selle ja kui maapealse teeninduse osutajate vahel ei ole tegelikku konkurentsi, peab asjaomane lepinguosaline tagama, et kõik sellised teenused on nii võrdsetel kui ka piisavatel alustel kättesaadavad kõigile lennuettevõtjatele; selliste teenuste hinnad määratakse kindlaks asjakohaste, objektiivsete, läbipaistvate ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel.

8. Kõigil lennu- ja muudel ettevõtjatel, kes osutavad maapealse käitluse teenuseid, on õigus teise lepinguosalise territooriumil osutada maapealse käitluse teenuseid samas lennujaamas tegutsevatele lennuettevõtjatele, kui neil on selleks luba ning nad järgivad kohaldatavaid õigusnorme.

9. Mõlemad lepinguosalised tagavad, et nende territooriumil asuvate lennujaamade suhtes kohaldatavaid teenindusaegade jaotamise eeskirju, suuniseid ja menetlusi kohaldatakse sõltumatult, läbipaistvalt, tõhusalt, mittediskrimineerivalt ja õigeaegselt.

10. Lepinguosaline võib nõuda, et talle edastatakse ainult teavitamise eesmärgil käesoleva lepingu kohaselt pakutavate lennuteenuste käitamis- või tegevuskavad ja lennuplaanid, et oleks võimalik kontrollida käesoleva lepingu alusel antud õigustest kinnipidamist. Kui lepinguosaline nõuab sellist teavitamist, minimeerib ta teise lepinguosalise lennutranspordi vahendajate ja lennuettevõtjate suhtes kehtestatud teatamisnõude ja -korraga seotud halduskoormuse.

11. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjad võivad teise lepinguosalise territooriumil müüa lennutranspordi- ja seonduvaid teenuseid ise ja/või lennuettevõtja äranägemisel kas oma müügiesindajate, lennuettevõtja määratud muude vahendajate, Interneti või mõne muu sobiva kanali kaudu. Kõikidel lennuettevõtjatel on õigus selliseid transpordi- ja seonduvaid teenuseid müüa ning kõikidel isikutel on vaba võimalus neid osta konkreetsel territooriumil käibel oleva valuuta või vabalt konverteeritava valuuta eest.

12. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjatel on teise lepinguosalise territooriumil õigus maksta kohalike kulude, sealhulgas, kuid mitte ainult kütuse ja lennujaamatasude eest kohalikus vääringus. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjad võivad oma äranägemisel maksta nimetatud kulude eest teise lepinguosalise territooriumil vabalt konverteeritavas valuutas turu vahetuskursiga.

13. Kõikidel lennuettevõtjatel on õigus konverteerida kohalik tulu nõudmise korral ükskõik millal ja ükskõik kuidas vabalt konverteeritavaks valuutaks ja teise lepinguosalise territooriumilt valitud riiki üle kanda. Konverteerimist ja ülekandmist lubatakse viivitamata ilma piiranguteta ja maksustamiseta lennuettevõtja esmase ülekandetaotluse kuupäeval tehingute suhtes kohaldatava turu vahetuskursi järgi ning seejuures ei kohaldata muid tasusid kui need, mida pangad tavaliselt sellisel konverteerimisel ja ülekandmisel kohaldavad.

14. Käesoleva lepingu alusel lende teostavad või teenuseid osutavad lepinguosaliste lennuettevõtjad võivad sõlmida selliseid turustuskoostööleppeid, mis hõlmavad plokk-broneeringuid käsitlevaid kokkuleppeid või koodi jagamise korda:

a) lepinguosaliste lennuettevõtja või lennuettevõtjatega;

b) kolmandate riikide lennuettevõtja või -ettevõtjatega ja

c) mis tahes riigi mere- või maismaatransporditeenuse pakkujaga,

tingimusel et i) teenust osutaval lennuettevõtjal on asjakohased liiklusõigused, ii) turustavatel lennuettevõtjatel on asjakohane liiniluba ning iii) kõnealused lepped vastavad nende puhul tavaliselt kohaldatavatele ohutus- ja konkurentsinõuetele.

15. Turustuskoostöölepetega seotud reisijateveo müügi puhul tuleb ostjat ostukohas või igal juhul enne pardaleminekut teavitada sellest, millised transporditeenuse osutajad tegutsevad igas kõnealuse teenuse sektoris.

16. Reisijateveo puhul ei kehti maismaa- ja meretransporditeenuse osutajate suhtes lennutransporti reguleerivad õigusnormid üksnes seepärast, et sellist maismaa- ja meretransporditeenust pakub lennuettevõtja enda nimel.

17. Olenemata käesoleva lepingu muudest sätetest on lepinguosaliste lennuettevõtjatel ja lastiveo kaudsetel teostajatel lubatud rahvusvahelise lennutranspordi raames piiranguteta kasutada maismaa- ja meretransporti lasti veoks lepinguosaliste või kolmandate riikide mis tahes punktidesse või punktidest, sh veoks kõigisse tolliteenustega lennujaamadesse või kõigist tolliteenustega rahvusvaheliselt tunnustatud lennujaamadest, samuti on neil vajaduse korral õigus vedada tollitud lasti vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele. Sellisel lastil, olenemata sellest, kas seda veetakse mööda maismaad, meritsi või lennukiga, peab olema juurdepääs lennujaama tollimenetlusele ja -rajatistele. Lennuettevõtjad võivad teostada ise maismaa- ja meretransporti või sõlmida selleks kokkuleppeid muude maismaa- ja meretranspordiettevõtjatega, sealhulgas muude mere- ja maismaatransporditeenust osutavate lennuettevõtjatega ja lennutransporti hõlmavate lastivedude kaudsete teostajatega. Selliseid ühendveoteenuseid võib pakkuda ühtse hinnaga, milles on kombineeritud lennu- ning mere- või maismaatransport, tingimusel et teave sellise transpordiviisi kohta ei eksita lastisaatjaid.

18. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjatel on õigus sõlmida frantsiisi- või tootemargikokkuleppeid kummagi lepinguosalise või kolmanda riigi ettevõtjatega, sealhulgas lennuettevõtjatega, tingimusel et lennuettevõtjatel on asjakohased volitused ja nad on täitnud lepinguosaliste poolt selliste kokkulepete suhtes tavapäraselt kohaldatavates õigusnormides sätestatud tingimused, eelkõige tingimuse, mille kohaselt tuleb avaldada teenust osutava lennuettevõtja andmed.

19. Mõlema lepinguosalise lennuettevõtjad võivad sõlmida kokkuleppeid õhusõiduki pakkumiseks kas meeskonnaga või ilma rahvusvahelise lennutranspordi teostamise otstarbel koos:

a) lepinguosaliste lennuettevõtja või lennuettevõtjatega ja

b) kolmandate riikide lennuettevõtja või -ettevõtjatega,

tingimusel et kõikidel selliste kokkulepete osalistel on asjakohased volitused ja nad vastavad lepinguosaliste poolt selliste kokkulepete suhtes kohaldatavates vastavates õigusnormides sätestatud tingimustele. Kumbki lepinguosaline ei nõua, et õhusõiduki andnud lennuettevõtjal peavad olema käesoleva lepingu alusel antud liiklusõigused marsruutidel, millel õhusõiduk lendama hakkab. Lepinguosalised võivad nõuda, et kõnealused kokkulepped peavad olema nende pädevate asutuste poolt heaks kiidetud. Kui lepinguosaline nõuab sellist heakskiitmist, minimeerib ta lennuettevõtjate heakskiitmismenetlusega seotud halduskoormuse.

ARTIKKEL 10

Tolli- ja muud maksud

1. Ühe lepinguosalise lennuettevõtjate poolt rahvusvahelises lennutranspordis kasutatav õhusõiduk, selle tavapärane pardavarustus, kütus, määrdeained, tarvitatavad tehnilised varud, maapealsed seadmed, varuosad (sh mootorid), pardavarud (sealhulgas, kuid mitte ainult, toiduained, mittealkohoolsed ja alkohoolsed joogid, tubakas ning muud reisijatele lennu ajal piiratud koguses müügiks või tarbimiseks ette nähtud tooted) ja muud tooted, mis on ette nähtud rahvusvahelises lennutranspordis osaleva õhusõiduki käitamiseks või teenindamiseks või kasutamiseks ainult seoses sellega, vabastatakse teise lepinguosalise territooriumile saabumisel vastastikkuse alusel kõigist impordipiirangutest, omandi-, kapitali-, tolli- ja aktsiisimaksust ning muudest sarnastest tasudest ja maksudest,

a) mida kohaldavad riiklikud või kohalikud asutused või Euroopa Liit ning

b) mis ei põhine osutatava teenuse hinnal.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud maksudest ja tasudest, välja arvatud osutatava teenuse

hinnal põhinevad tasud, vabastatakse vastastikkuse alusel ka järgmised:

a) lepinguosalise territooriumile toodud või seal hangitud ja pardale võetud mõistliku suurusega pardavarud, mis on ette nähtud kasutamiseks teise lepinguosalise lennuettevõtja lahkuva, rahvusvahelises lennutranspordis osaleva lennuki pardal, isegi kui need pardavarud on ette nähtud kasutamiseks reisi selles osas, mis toimub kõnealuse territooriumi kohal;

b) lepinguosalise territooriumile toodud maapealsed seadmed ja varuosad (sh mootorid), mis on ette nähtud teise lepinguosalise lennuettevõtja poolt rahvusvahelises lennutranspordis kasutatava õhusõiduki teenindamiseks, hoolduseks või remondiks;

c) kütus, määrdeained ja tarvitatavad tehnilised varud, mis on lepinguosalise territooriumile toodud või seal hangitud ja mis on ette nähtud teise lepinguosalise lennuettevõtja poolt rahvusvahelises lennutranspordis osaleva õhusõiduki jaoks, isegi kui need varud on ette nähtud kasutamiseks reisi selles osas, mis toimub kõnealuse territooriumi kohal;

d) mõlema lepinguosalise tollieeskirjadega ette nähtud trükised, mis on ühe lepinguosalise territooriumile toodud või seal hangitud ja pardale võetud ning mis on ette nähtud kasutamiseks teise lepinguosalise lennuettevõtja lahkuva, rahvusvahelises lennutranspordis osaleva õhusõiduki pardal, isegi kui need on ette nähtud kasutamiseks reisi selles osas, mis toimub kõnealuse territooriumi kohal.

3. Käesolevas lepingus sätestatu ei takista lepinguosalist kehtestamast mittediskrimineerivaid makse, lõive, tollimakse ega tasusid kütuse suhtes, mis tarnitakse tema territooriumil kasutamiseks lennuettevõtja õhusõidukis, mis peab lennuühendust tema territooriumi kahe punkti vahel.

4. Tavapärast pardavarustust, samuti ühe lepinguosalise lennuettevõtja õhusõiduki pardal tavaliselt hoitavaid materjale, varusid ja varuosasid, millele on osutatud käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2, võib teise lepinguosalise territooriumil maha laadida üksnes kõnealuse lepinguosalise territooriumi tolliasutuse eelneval loal ning need võivad jääda asjaomaste asutuste järelevalve või kontrolli alla seni, kuni need reeksporditakse või kõrvaldatakse vastavalt tollieeskirjadele.

5. Käesolevas artiklis sätestatud maksuvabastused kehtivad ka siis, kui ühe lepinguosalise lennuettevõtjad on saanud lepingu alusel mõnelt muult lennuettevõtjalt, kelle suhtes teine lepinguosaline samuti selliseid vabastusi kohaldab, teise lepinguosalise territooriumil laenuks või edastamiseks käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 sätestatud tooted.

6. Käesolev leping ei takista lepinguosalisi kohaldamast makse, lõive ega tasusid kaupade suhtes, mida müüakse reisijatele pardal muul eesmärgil kui pardal tarbimiseks lennuteenuse selle osa jooksul, mis toimub tema territooriumi kahe punkti vahel, kus on lubatud pardaleminek ja pardalt mahatulek.

7. Lepinguosalise territooriumi otsetransiidi teel läbiv pagas ja last vabastatakse tollimaksudest, lõivudest ja muudest sarnastest tasudest, mis ei põhine teenuste osutamise maksumusel.

8. Käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud seadmete ja varude puhul võidakse nõuda nende hoidmist asjaomaste asutuste järelevalve või kontrolli all.

9. Käesolev leping ei mõjuta käibemaksu valdkonda.

10. Käesolev leping ei mõjuta ELi liikmesriikide ja Armeenia vahel kehtivate tulu ja kapitali topeltmaksustamise vältimise konventsioonide sätteid.

ARTIKKEL 11

Kasutustasud

1. Vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa A osas loetletud lennutranspordi suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega.

2. Lepinguosalised tagavad, et kasutustasud, mida nende pädevad asutused või organid võivad kehtestada teise lepinguosalise lennuettevõtjate suhtes aeronavigatsiooni ja lennujuhtimise kasutamise eest, on kulupõhised ja mittediskrimineerivad. Igal juhul määratakse kõik teise lepinguosalise lennuettevõtjate suhtes kehtestatavad kasutustasud tingimustel, mis on sama soodsad kui mis tahes teise lennuettevõtja suhtes kehtestatud tasude kõige soodsamad tingimused.

3. Mõlemad lepinguosalised tagavad, et kasutustasud, mida nende pädevad asutused või üksused võivad kehtestada teise lepinguosalise lennuettevõtjate suhtes lennujaama, lennundusjulgestuse ning nendega seotud rajatiste ja teenuste kasutamise eest, välja arvatud käesoleva lepingu artikli 9 lõikes 7 kirjeldatud teenuste eest võetavad tasud, ei ole ebaõiglaselt ega riikkondsuse alusel diskrimineerivad ning on kasutajakategooriate vahel võrdselt jaotatud. Ilma et see piiraks artikli 16 lõike 1 kohaldamist, peegeldavad kõnealused tasud lennujaamas või lennujaamades, milles kohaldatakse ühist tasusüsteemi, lennujaama süsteemis asjakohaste lennujaama ning lennundusjulgestuse rajatiste ja teenuste täielikku maksumust tasusid kehtestavatele pädevatele asutustele või organitele, kuid ei tohi seda ületada. Need tasud võivad sisaldada mõistlikku tulu koos amortisatsioonikuludega. Rajatisi ja teenuseid, mille eest kasutustasu võetakse, peab saama kasutada tõhusalt ja säästvalt. Igal juhul määratakse kõnealused tasud teise lepinguosalise lennuettevõtjate suhtes tingimustel, mis on sama soodsad kui tasude määramise ajal mis tahes teise lennuettevõtja suhtes kehtestatud tasude kõige soodsamad tingimused.

4. Mõlemad lepinguosalised nõuavad, et nende territooriumil asuvate tasusid kehtestavate

pädevate asutuste või üksuste ning teenuseid ja varustust kasutavate lennuettevõtjate vahel toimuksid konsultatsioonid ja vahetataks teavet, mis on vajalik selleks, et saada täpne ülevaade kasutustasude põhjendatusest vastavalt käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud põhimõtetele. Lepinguosalised tagavad, et tasusid kehtestavad pädevad asutused või üksused teataksid kasutajatele mõistliku aja jooksul ette kõigist kasutustasude muutmise ettepanekutest, et kasutajad saaksid enne muudatuste tegemist väljendada oma arvamust ja esitada oma märkused.

ARTIKKEL 12

Piletihinnad ja lastitariifid

1. Lepinguosalised lubavad lepinguosaliste lennuettevõtjatel vaba ja õiglase konkurentsi alusel vabalt piletihindu ja lastitariife kehtestada.

2. Lepinguosalised võivad võrdsetel alustel nõuda mõlema lepinguosalise lennuettevõtjatelt oma pädevate asutuste teavitamist lihtsustatud korras ja üksnes teabe saamise eesmärgil piletihindadest ja lastitariifidest, mida need ettevõtjad pakuvad lepinguosaliste territooriumilt lähtuvate lendude eest. Lennuettevõtjatelt võib kõnealust teadet nõuda kõige varem piletihinna või lastitariifi esialgse pakkumise ajal.

3. Pädevate asutuste vahel võib korraldada arutelusid, et arutada selliseid küsimusi, kuid mitte ainult, nagu piletihindadest ja lastitariifidest teavitamise ja nendega seotud menetluse nõuded ning ebaõiglased, põhjendamatud, diskrimineerivaid või subsideeritud piletihinnad ja lastitariifid.

ARTIKKEL 13

Statistika

1. Lepinguosaline esitab teisele lepinguosalisele võrdsetel alustel käesoleva lepingu kohase lennutranspordi kohta käivad kättesaadavad ning mõlema lepinguosalise vastavate õigusnormidega ette nähtud statistilised andmed, mida võib põhjendatult nõuda.

2. Lepinguosalised teevad käesoleva lepingu artikli 23 kohase ühiskomitee raames koostööd, et hõlbustada käesoleva lepingu kohase lennutranspordi arengu jälgimiseks omavahelist statistilise teabe vahetust.

II JAOTIS
ÕIGUSKOOSTÖÖ

ARTIKKEL 14

Lennundusohutus

1. Vastavalt lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa B osas loetletud lennutranspordi suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega.

2. Selle tagamiseks, et pooled rakendaksid käesolevat artiklit ning selle lõikes 1 osutatud nõudeid ja standardeid, osaleb Armeenia Euroopa Lennundusohutusameti töös vaatlejana alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast.

a) Euroopa Liit kontrollib ja hindab korrapäraselt koostöös Armeeniaga Armeenia üleminekut käesoleva lepingu II lisa B osas loetletud lennutranspordiga seotud õigusnormide ja standardite täitmisele.

b) Kui Armeenia on seisukohal, et riik täidab käesoleva lepingu II lisa B osas loetletud lennutranspordiga seotud õigusnorme ja standardeid, teatab ta Euroopa Liidule, et nende täitmist tuleks hinnata.

c) Kui Armeenia on täielikult täitnud käesoleva lepingu II lisa B osas osutatud lennutranspordiga seotud õigusnormid ja standardid, määrab käesoleva lepingu artikli 23 alusel loodud ühiskomitee kindlaks Armeenia täpse staatuse ja täpsed tingimused tema osalemiseks Euroopa Lennundusohutusameti töös eespool osutatud vaatlejastaatusest kõrgemas staatuses.

3. Lepinguosalised tagavad, et kui on kahtlusi, et ühe lepinguosalise territooriumil registreeritud õhusõiduk, mis maandub teise lepinguosalise territooriumil asuvas rahvusvahelisele lennuliiklusele avatud lennujaamas, ei vasta konventsiooniga kehtestatud rahvusvahelistele lennundusohutusnormidele, siis kontrollivad teise lepinguosalise pädevad asutused kõnealuse õhusõiduki pardal ja selle ümber seisuplatsil õhusõiduki ja meeskonna dokumentide kehtivust ning õhusõiduki ja selle varustuse nähtavat seisukorda.

4. Mõlema lepinguosalise pädevad asutused võivad igal ajal taotleda konsultatsioone seoses ohutusnormide järgimisega teise lepinguosalise poolt.

5. Mõlema lepinguosalise pädevad asutused võtavad kõik asjakohased ja viivitamatud meetmed iga kord, kui nad teevad kindlaks, et:

a) õhusõiduk, toode või tegevus ei vasta konventsiooniga kehtestatud miinimumstandarditele või käesoleva lepingu II lisa B osas osutatud lennutranspordiga seotud õigusnormidele ja standarditele (vastavalt sellele, kumba neist kohaldatakse),

b) on tekkinud tõsiseid kahtlusi, et õhusõiduk või selle käitamine ei vasta konventsiooniga või käesoleva lepingu II lisa B osas osutatud lennutranspordiga seotud õigusnormide ja standarditega (vastavalt sellele, millist neist kohaldatakse) kehtestatud miinimumnormidele, või

c) on tekkinud tõsiseid kahtlusi, kas konventsiooniga kehtestatud miinimumstandardeid või käesoleva lepingu II lisa B osas osutatud lennutranspordiga seotud õigusnorme ja standardeid (vastavalt sellele, kumba neist kohaldatakse) järgitakse ja hallatakse tõhusalt.

6. Kui lepinguosaline võtab käesoleva artikli lõike 5 kohaseid meetmeid, teatab ta sellest viivitamata teisele lepinguosalisele ja põhjendab meetmete võtmist.

7. Käesoleva artikli lõike 5 kohaselt võetud meetmete rakendamine lõpetatakse, kui selliste meetmete rakendamise alus kaob.

ARTIKKEL 15

Lennundusjulgestus

1. Vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa C osas loetletud lennundusjulgestuse suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega.

2. Euroopa Komisjon võib Armeenia suhtes kohaldada kontrolle kooskõlas käesoleva lepingu II lisa C osas osutatud asjakohaste Euroopa Liidu lennundusjulgestusalaste õigusaktidega. Lepinguosalised kehtestavad vajalikud mehhanismid teabe vahetamiseks nende lennundusjulgestusalaste kontrollide tulemuste kohta.

3. Kuna tsiviilõhusõiduki, selle reisijate ja meeskonna ohutuse tagamine on rahvusvaheliste lennuteenuste osutamise peamine eeltingimus, kinnitavad lepinguosalised veel kord vastastikust kohustust kaitsta tsiviillennundust ebaseaduslike sekkumiste eest, eelkõige kohustusi, mis on sätestatud Chicago konventsioonis, 14. septembril 1963. aastal Tokyos allkirjastatud konventsioonis kuritegude ja mõningate teiste tegude kohta õhusõiduki pardal, 16. detsembril 1970. aastal Haagis allkirjastatud konventsioonis õhusõiduki ebaseadusliku hõivamise vastu võitlemise kohta, 23. septembril 1971. aastal Montrealis allkirjastatud konventsioonis tsiviillennunduse ohutuse vastu suunatud ebaseaduslike tegude tõkestamise kohta, 24. veebruaril 1988. aastal Montrealis allkirjastatud protokollis ebaseaduslike vägivallaaktide vastu võitlemise kohta rahvusvahelist lennuliiklust teenindavates lennujaamades ja 1. märtsil 1991. aastal Montrealis allkirjastatud konventsioonis, milles käsitletakse plastiliste lõhkeainete märkimist nende avastamiseks, kuivõrd lepinguosalised on nimetatud konventsioonide ja ka kõikide muude tsiviillennundusjulgestust käsitlevate konventsioonide ja protokollide osalised.

4. Taotluse korral osutavad lepinguosalised teineteisele igakülgset abi, et takistada tsiviilõhusõiduki ebaseaduslikku hõivamist ning muid ebaseaduslikke tegusid, mis ohustavad sellist õhusõidukit, selle reisijaid ja meeskonda, lennujaamu, aeronavigatsiooniseadmeid ja -teenuseid, ning et hoida ära kõiki muid ohte tsiviillennundusjulgestusele.

5. Küsimustes, mida ei reguleerita käesoleva lepingu II lisa C osas loetletud lennundusjulgestuse suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega, tegutsevad lepinguosalised vastastikustes suhetes kooskõlas rahvusvaheliste lennundusjulgestusstandarditega ja ICAO kehtestatud asjakohaste soovituslike tavadega. Lepinguosalised nõuavad, et õhusõidukite käitajad, kes kasutavad lepinguosaliste registrisse kantud õhusõidukeid, samuti ettevõtjad, kelle põhitegevuskoht või alaline asukoht on lepinguosaliste territooriumil, ja lepinguosaliste territooriumil asuvate lennujaamade käitajad tegutseksid vastavalt nendele lennundusjulgestuse sätetele.

6. Mõlemad lepinguosalised tagavad, et nende territooriumil võetakse tõhusalt meetmeid, millega kaitstakse tsiviillennundust õigusvastaste tegude eest, sealhulgas, kuid mitte ainult, reisijate ja nende käsipagasi ning registreeritud pagasi läbivaatamine; muude isikute kui reisijate, sealhulgas lennumeeskonna ning nendega kaasasolevate esemete läbivaatamine ja julgestuskontroll ning lasti, posti ning parda- ja lennuväljavarude julgestuskontroll ning juurdepääsukontroll lennualale ja piiratud juurdepääsuga turvaaladele. Neid meetmeid kohandatakse vastavalt suurenevale ohule tsiviillennundusjulgestusele. Lepinguosaline nõustub, et tema lennuettevõtjatelt võidakse nõuda, et nad täidaksid käesoleva artikli lõigetes 1 ja 5 osutatud lennundusjulgestusnõudeid ja muid lennundusjulgestussätteid, mida teine lepinguosaline kohaldab esimese lepinguosalise puhul oma territooriumile sisenemise, sealt lahkumise ja seal viibimise suhtes.

7. Võttes täielikult arvesse ja austades vastastikku teineteise suveräänsust, võib kumbki lepinguosaline kehtestada julgestusmeetmeid oma territooriumile sisenemiseks, samuti erakorralisi meetmeid, kui tegemist on konkreetse ohuga lennundusjulgestusele, millest tuleks teist lepinguosalist viivitamata teavitada. Lepinguosaline suhtub positiivselt kõigisse teise lepinguosalise taotlustesse võtta mõistlikke julgestusalaseid erimeetmeid ning esimene lepinguosaline võtab arvesse julgestusmeetmeid, mida teine lepinguosaline juba rakendab, ja viimase poolt väljendatud võimalikke seisukohti. Mõlemad lepinguosalised tunnistavad siiski, et käesolev artikkel ei piira lepinguosalise õigust keelata tema territooriumile sisenemast lennul või lendudel, mida ta peab oma julgeolekut ohustavaks. Lepinguosaline teavitab teist lepinguosalist eelnevalt kõikidest kavandatavatest julgestusalastest erimeetmetest, mis võiksid oluliselt mõjutada käesoleva lepingu alusel osutatavate lennutransporditeenuste rahastamist ja korraldamist, välja arvatud juhul, kui see ei ole hädaolukorras mõistlikkuse piires võimalik. Lepinguosaline võib selliste julgestusmeetmete arutamiseks taotleda käesoleva lepingu artikli 23 kohase ühiskomitee kokkukutsumist.

8. Kui tsiviilõhusõiduk hõivatakse ebaseaduslikult või kui õhusõiduki, selle reisijate ja meeskonna, lennujaamade või aeronavigatsiooniseadmete ja -teenuste turvalisust ohustab muu ebaseaduslik intsident või tekib sellise intsidendi oht, abistavad lepinguosalised teineteist, hõlbustades suhtlemist ning muid asjakohaseid meetmeid, et kiiresti ja ohutult kõnealune intsident lõpetada või selle oht kõrvaldada.

9. Lepinguosaline võtab kõik tema arvates asjakohased meetmed, et tagada ebaseadusliku hõivamise või ebaseadusliku sekkumise ohvriks langenud ja nende territooriumil maandunud õhusõiduki maapinnale jäämine, välja arvatud juhul, kui õhusõiduki äralend on vajalik inimelu kaitseks. Võimaluse korral võetakse sellised meetmed vastastikuste konsultatsioonide alusel.

10. Kui ühel lepinguosalisel on põhjendatud kahtlusi, et teine lepinguosaline ei ole täitnud käesolevas artiklis sätestatud lennundusjulgestusnõudeid, taotleb ta viivitamata konsulteerimist teise lepinguosalisega. Kõnealused konsultatsioonid algavad kolmekümne (30) päeva jooksul alates taotluse kättesaamisest.

11. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu artikli 5 kohaldamist, annab suutmatus jõuda rahuldavale kokkuleppele kolmekümne (30) päeva jooksul alates sellise taotluse esitamisest või kokku lepitud pikema ajavahemiku jooksul aluse teise lepinguosalise ühe või mitme lennuettevõtja tegevusloa peatamiseks, tühistamiseks, piiramiseks või sellele tingimuste seadmiseks.

12. Otsese ja erakorralise ohu korral võib lepinguosaline võtta koheseid ajutisi meetmeid.

13. Käesoleva artikli lõike 11 kohaselt võetud meetmete rakendamine lõpetatakse, kui teine lepinguosaline on viinud oma tegevuse käesoleva artikliga vastavusse.

ARTIKKEL 16

Lennuliikluse korraldamine

1. Vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa D osas loetletud lennutranspordi suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega ning kui seda ei reguleerita ELi õigusraamistikuga, vähemalt asjaomaste ICAO standardite ja soovituslike tavadega allpool sätestatud tingimustel.

2. Lepinguosalised teevad lennuliikluse korraldamisel koostööd, et kaasata Armeenia ühtse Euroopa taeva algatusse ning tõhustada seega olemasolevaid ohutusstandardeid ja Euroopa üldisi lennuliiklusstandardeid, optimeerida lennujuhtimisvõimekust, viia miinimumini hilinemised ja suurendada keskkonnasäästlikkust. Selleks osaleb Armeenia ühtse taeva komitees ja muudes ühtse Euroopa taevaga seotud asutustes vaatlejana alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast. Ühiskomitee jälgib ja hõlbustab koostööd lennuliikluse korraldamisel.

3. Selleks et lepinguosalistel oleks lihtsam kohaldada ühtset Euroopa taevast käsitlevaid õigusakte oma territooriumil:

a) võtab Armeenia vajalikud meetmed, et kohandada oma aeronavigatsiooniteenused ning lennuliikluse korraldamise institutsionaalsed ja seirestruktuurid ümber vastavalt ühtse Euroopa taeva nõuetele;

b) asutab Armeenia eelkõige asjakohase riikliku järelevalveasutuse, mis on vähemalt funktsionaalselt sõltumatu aeronavigatsiooniteenuste pakkuja(te)st;

c) kaasab Euroopa Liit Armeenia vastavatesse ühtsest Euroopa taevast tulenevatesse aeronavigatsiooniteenuste, õhuruumi ja koostalitlusvõime valdkonna algatustesse, tehes muu hulgas järgmist:

i) olemasoleva funktsionaalse õhuruumiosaga koostöö tegemise või sellega ühinemise või uue õhuruumiosa loomise võimaluse uurimine;

ii) ühtse Euroopa taeva võrgustiku funktsioonides osalemine;

iii) oma tegevuse vastavusse viimine SESARi kasutuselevõtu kavadega;

iv) koostalitlusvõime tugevdamine; ja

d) võtab Armeenia vajalikud meetmed, et rakendada ELi tulemuslikkuse kava, et optimeerida üldist lennutõhusust, vähendada kulusid ning muuta olemasolevad süsteemid ohutumaks ja võimsamaks.

ARTIKKEL 17

Keskkond

1. Vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa E osas loetletud lennutranspordi suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega.

2. Lepinguosalised toetavad keskkonna kaitsmise vajadust, soodustades lennunduse säästvat arengut. Lepinguosalised kavatsevad teha koostööd, et selgitada välja lennunduse mõju keskkonnale.

3. Lepinguosalised tõdevad, et on tähtis teha koostööd, et kaaluda lennunduse mõju keskkonnale ja seda minimeerida kooskõlas käesoleva lepingu eesmärkidega.

4. Lepinguosalised tunnistavad, et on oluline võidelda kliimamuutuste vastu ja seega lennundusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite vastu nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Lepinguosalised lepivad kokku tihendada koostööd kõnealustes küsimustes, sealhulgas asjakohaste mitmepoolsete kokkulepete abil, mis hõlmavad eelkõige selliste üleilmsete turupõhiste meetmete rakendamist, mis lepiti kokku ICAO 39. assambleel, ja kasutades selleks ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe artikli 6 lõikega 4 loodud mehhanismi, et töötada rahvusvahelisel tasandil välja üleilmsed turupõhised meetmed, mille abil vähendada kasvuhoonegaaside heidet lennunduses, ning muud kõnealuse artikli 6 kohased aspektid seoses

rahvusvahelisest lennundusest tuleneva heitega.

5. Lepinguosalised kohustuvad vahetama teavet ja pidama ekspertidega korrapärast otsesuhtlust ja dialoogi, et tugevdada koostööd lennunduse poolt keskkonnale avaldatava mõju vähendamise vallas, mis hõlmab järgmist:

a) keskkonnahoidliku lennundustehnoloogiaga seotud teadus- ja arendustegevus;

b) lennuliikluse korraldamisega seotud uuendused, et vähendada lennunduse mõju keskkonnale;

c) teadus- ja arendustegevus säästvate alternatiivkütuste leidmiseks lennunduses;

d) arvamustevahetus teemadel, mis on seotud lennunduse mõjuga keskkonnale ja kliimat mõjutavate lennundussektori heitkoguste vähendamisega, ja

e) müra vähendamine ja seire, et vähendada lennunduse mõju keskkonnale.

6. Lähtuvalt oma mitmepoolsetest keskkonnaalastest õigustest ja kohustustest tõhustavad lepinguosalised ka finants- ja tehnoloogiakoostööd seoses meetmetega rahvusvahelisest lennundusest tuleneva kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks.

7. Lepinguosalised tunnistavad vajadust võtta asjakohaseid meetmeid, et vältida lennutranspordi mõju keskkonnale või tegeleda selle probleemiga, eeldusel et sellised meetmed on täielikult kooskõlas rahvusvahelisest õigusest tulenevate õiguste ja kohustustega.

ARTIKKEL 18

Lennuettevõtja vastutus

Lepinguosalised kinnitavad oma kohustusi, mis tulenevad Montrealis 28. mail 1999. aastal sõlmitud rahvusvahelise õhuveo nõuete ühtlustamise konventsioonist (Montreali konventsioon).

ARTIKKEL 19

Tarbijakaitse

Vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa F osas loetletud lennutranspordi suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega.

ARTIKKEL 20

Arvutipõhised broneerimissüsteemid

1. Vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa A osas loetletud lennutranspordi suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega.

2. Ühe lepinguosalise territooriumil tegutsevatel arvutipõhiste broneerimissüsteemide tarnijatel on õigus oma broneerimissüsteeme sisse tuua, kasutada ja teha need vabalt kättesaadavaks reisibüroodele või reisifirmadele, kelle peamine tegevusala on reisitoodete turustamine teise lepinguosalise territooriumil, tingimusel et arvutipõhine broneerimissüsteem vastab kõigile teise lepinguosalise asjaomaste õigusnormide nõuetele.

3. Lepinguosalised tühistavad kõik kehtivad nõuded, mis võiksid piirata ühe lepinguosalise arvutipõhise broneerimissüsteemi vaba juurdepääsu teise lepinguosalise turule või muul viisil konkurentsi piirata. Lepinguosalised hoiduvad selliste nõuete vastuvõtmisest tulevikus.

4. Kumbki lepinguosaline ei sea ega luba oma territooriumil seada teise lepinguosalise arvutipõhiste broneerimissüsteemide tarnijatele nende süsteemide kuvade suhtes erinevaid nõudeid kui oma arvutipõhiste broneerimissüsteemide tarnijatele või muudele tema turul tegutsevatele arvutipõhistele broneerimissüsteemidele. Kumbki lepinguosaline ei takista arvutipõhiste broneerimissüsteemide tarnijate, nende pakkujate ja kasutajate vaheliste lepingute sõlmimist, milles käsitletakse reisiteenuste kohta käiva teabe vahetamist ning millega lihtsustatakse tarbijaile täieliku ja kallutamata teabe kuvamist või õigusnormide nõuete täitmist neutraalse andmeesituse kaudu.

5. Ühe lepinguosalise arvutipõhiste broneerimissüsteemide omanikel ja käitajatel, kes täidavad nende olemasolul teise lepinguosalise asjaomaste õigusnormide nõudeid, on samasugune võimalus olla teise lepinguosalise territooriumil arvutipõhiste broneerimissüsteemide omanikud kui kõigil teistel kõnealuse lepinguosalise turul tegutsevatel arvutipõhiste broneerimissüsteemide omanikel ja käitajatel.

ARTIKKEL 21

Sotsiaalaspektid

1. Vastavalt käesoleva lepingu I lisas kehtestatud üleminekusätetele tagavad lepinguosalised, et nende asjaomased õigusaktid, eeskirjad ja menetlused oleksid kooskõlas käesoleva lepingu II lisa G osas loetletud lennutranspordi suhtes kehtestatud nõuete ja standarditega.

2. Lepinguosalised tunnistavad vajadust kaaluda käesoleva lepingu mõju tööturule, -hõivele ja -tingimustele. Lepinguosalised kohustuvad tegema koostööd käesolevast lepingust tulenevates tööhõiveküsimustes, muu hulgas selles, mis puudutab mõju tööhõivele, põhiõigusi tööl, töötingimusi, sotsiaalkaitset ja sotsiaaldialoogi.

3. Lepinguosalised edendavad oma õigusaktide, normide ja tavade kaudu kõrgetasemelist sotsiaalkaitset ja tööhõivet tsiviillennunduse valdkonnas.

4. Lepinguosalised tunnistavad selle kasu tähtsust, mida annavad olulised majanduseelised, mis tulenevad avatud ja konkurentsivõimeliste turgude olemasolust koosmõjus töötajate rangete tööalaste normidega. Lepinguosalised rakendavad käesolevat lepingut viisil, mis soodustab rangete tööalaste normide kohaldamist, olenemata asjaomaste lennuettevõtjate omandilisest kuuluvusest või nende olemusest, ning tagab, et nende vastavates õigusaktides sätestatud õigusi ja põhimõtteid ei kahjustataks, vaid rakendataks tõhusalt.

5. Lepinguosalised kohustuvad edendama ja tõhusalt rakendama oma õigusaktides ja tavades rahvusvaheliselt tunnustatud tööõiguse põhireegleid, mis on loetletud Armeenia ja ELi liikmesriikide poolt ratifitseeritud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni olulistes konventsioonides.

6. Ühtlasi kohustuvad lepinguosalised edendama muid tsiviillennunduse valdkonnas kohaldatavaid sotsiaal- ja töövaldkonna rahvusvaheliselt tunnustatud norme ja lepinguid ning neid oma riigi õiguses tõhusalt rakendama ja nende täitmist tagama.

7. Mõlemad lepinguosalised võivad taotleda ühiskomitee kokkukutsumist, et arutada taotluse esitanud lepinguosalise arvates olulisi tööjõuküsimusi.

III JAOTIS

INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

ARTIKKEL 22

Tõlgendamine ja lepingu jõustamine

1. Lepinguosalised võtavad asjakohaseid üld- või erimeetmeid, et tagada käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmine, ning hoiduvad kõigist meetmetest, mis võiksid kahjustada käesoleva lepingu eesmärkide saavutamist.

2. Mõlemad lepinguosalised vastutavad oma territooriumil käesoleva lepingu nõuetekohase jõustamise eest.

3. Iga lepinguosaline, toimides oma kohaldatavate seaduste ja eeskirjade kohaselt, annab teisele lepinguosalisele vajalikku teavet ja abi lepingu sätete võimalike rikkumiste uurimisel, mida teine lepinguosaline teostab käesoleva lepinguga talle antud pädevuse kohaselt.

4. Kui lepinguosaline tegutseb talle käesoleva lepinguga antud volituste alusel teisele lepinguosalisele huvi pakkuvates ja teise lepinguosalise pädevaid asutusi või ettevõtjaid käsitlevates küsimustes, tuleb teise lepinguosalise pädevatele asutustele sellest teatada ja anda neile võimalus esitada võimalikud märkused enne lõpliku otsuse tegemist.

5. Niivõrd, kuivõrd lepingu sätete ning II lisas loetletud õigusaktide sätete sisu langeb kokku ELi aluslepingute kohaste eeskirjade ja kõnealuste lepingute alusel vastuvõetud õigusaktidega, tõlgendatakse nimetatud sätteid nende rakendamisel ja kohaldamisel vastavalt Euroopa Kohtu ja Euroopa Komisjoni asjakohastele otsustele.

ARTIKKEL 23

Ühiskomitee

1. Luuakse lepinguosaliste esindajatest koosnev ühiskomitee, kes vastutab lepingu haldamise eest ning tagab selle nõuetekohase rakendamise. Selleks esitab komitee soovitusi ja võtab lepinguga ettenähtud juhtudel vastu otsuseid.

2. Ühiskomitee tegutseb ja teeb otsused konsensuse alusel. Ühiskomitee otsused on lepinguosaliste jaoks siduvad.

3. Ühiskomitee võtab vastu oma töökorra.

4. Ühiskomitee tuleb kokku vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord aastas. Ühiskomitee kokkukutsumist võivad taotleda mõlemad lepinguosalised.

5. Lepinguosaline võib taotleda ühiskomitee kokkukutsumist, et lahendada käesoleva lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud küsimusi. Koosolek toimub esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui kaks (2) kuud pärast taotluse saamist, kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti.

6. Käesoleva lepingu nõuetekohaseks rakendamiseks vahetavad lepinguosalised teavet ja peavad kummagi lepinguosalise taotlusel nõu ühiskomitees.

7. Käesoleva lepingu artikli 3 alusel antud õiguste alusel kinnitab ühiskomitee oma otsusega hinnangu, mille Euroopa Liit on teinud selle kohta, kuidas Armeenia rakendab ja kohaldab ELi õigusakte, mis on esitatud käesoleva lepingu I lisa punktis 1.

8. Ühiskomitee uurib kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 6 küsimusi, mis on seotud investeeringutega lepinguosaliste lennuettevõtjatesse ja muudatustega nende tegelikus kontrollimises.

9. Käesoleva lepingu artikli 14 (Lennundusohutus) kohaselt jälgib ühiskomitee käesoleva lepingu I lisas kirjeldatud üleminekuperioodil kasutamise järkjärgulise lõpetamise protsessi õhusõidukite puhul, mis on Armeenia Vabariigis registreeritud, mida kasutavad Armeenia Vabariigi reguleeriva kontrolli alla kuuluvad ettevõtjad ja millel ei ole käesoleva lepingu II lisa B osas loetletud asjakohaste ELi õigusaktide kohaselt välja antud tüübisertifikaati, et tagada nende õhusõidukite kasutamise järkjärguline lõpetamine vastavalt käesoleva lepingu I lisa punktis 7 kirjeldatud kokkulepitud kasutamise lõpetamisele.

10. Ühiskomitee arendab ka koostööd, tegeledes eelkõige, kuid mitte üksnes järgmisega:

a) vaatab läbi käesoleva lepingu kohaseid lennuteenuseid mõjutavad turutingimused;

b) püüab leida tõhusat lahendust küsimustele, mis on seotud käesoleva lepingu artiklis 9 kirjeldatud äritegevuse ja -võimalustega ning võivad muu hulgas takistada käesoleva lepingu kohaste lennuteenuste turulepääsule ja nende sujuvat osutamist, tagades ausa konkurentsi, õigusnormide ühtlustamise ning õiguslike piirangute vähendamise lennuteenuste osutamisel;

c) vahetab teavet, sealhulgas selliste muudatuste kohta asjaomase lepinguosalise õigusnormides ja tegevuspõhimõtetes, mis võivad mõjutada lennuteenuseid;

d) kaalub võimalikke valdkondi, millega seoses võiks käesolevat lepingut täiustada, sealhulgas soovitusi selle muutmiseks või kolmandate riikide käesoleva lepinguga ühinemise tingimuste ja korra kohta;

e) arutab investeerimise, omandiõiguse ja kontrolliga seotud üldisi küsimusi;

f) edendab õiguskoostööd ja vastastikuseid kohustusi, et saavutada eeskirjade ja meetmete vastastikune tunnustamine ja lähendamine;

g) soodustab vajaduse korral konsulteerimist lennutranspordiküsimustes, mida käsitletakse rahvusvahelistes organisatsioonides ja suhetes kolmandate riikidega, sealhulgas ühise lähenemisviisi kasutuselevõtmise kaalumist;

h) hõlbustab lepinguosaliste vahelist statistilise teabe vahetust käesoleva lepingu kohaste lennuteenuste arengu jälgimiseks ning

i) analüüsib lepingu rakendamise sotsiaalmõju ja leiab asjakohaseid lahendusi põhjendatuks peetavatele probleemidele.

11. Kui ühiskomitee ei aruta küsimust kuue (6) kuu jooksul alates selle edastamisest, võivad lepinguosalised võtta käesoleva lepingu artikli 25 alusel asjakohaseid kaitsemeetmeid.

12. Käesoleva lepinguga ei välistata väljaspool ühiskomiteed toimuvat lepinguosaliste pädevate asutuste koostööd ega arutelusid, eelkõige lennundusjulgestuse, lennundusohutuse, keskkonnakaitse, lennuliikluse juhtimise, lennundustaristu, konkurentsi ja tarbijakaitse valdkonnas. Lepinguosalised teatavad ühiskomiteele sellise koostöö ja selliste arutelude tulemused, mis võivad mõjutada käesoleva lepingu rakendamist.

ARTIKKEL 24

Vaidluste lahendamine ja vahekohus

1. Vaidlused, mis on seotud käesoleva lepingu kohaldamise või tõlgendamisega, välja arvatud käesoleva lepingu artikli 8 kohaldamisalasse kuuluvad küsimused, mis ei kuulu lahendamisele ühiskomitee koosolekul, võib lepinguosalise taotlusel edastada otsustamiseks vahekohtule vastavalt käesolevas artiklis sätestatud menetlustele.

2. Vahekohtusse pöördumise taotlus esitatakse kirjalikult teisele lepinguosalisele. Kaebuse esitanud lepinguosaline märgib oma taotluses, milline meede on kõne all, ja selgitab, mil viisil see meede on vastuolus käesoleva lepinguga; see teave esitatakse viisil, mis annab kaebusele selge õigusliku aluse.

3. Kui lepinguosalised ei ole kokku leppinud teisiti, on vahekohus kolmest vahekohtunikust koosnev kohus, mis moodustatakse järgmiselt:

a) kahekümne (20) päeva jooksul pärast vahekohtutaotluse saamist nimetab iga lepinguosaline vahekohtuniku. Kolmekümne (30) päeva jooksul pärast mõlema vahekohtuniku nimetamist määravad nad kokkuleppel kolmanda vahekohtuniku, kellest saab vahekohtu eesistuja;

b) kui ükskõik kumb lepinguosalistest ei suuda vahekohtunikku nimetada või kui kolmandat vahekohtunikku ei määrata vastavalt käesoleva lõike punktile a, võib ükskõik kumb lepinguosaline paluda ICAO nõukogu presidendil kolmekümne (30) päeva jooksul palve saamisest määrata vajalik vahekohtunik või vahekohtunikud. Kui ICAO nõukogu president on Armeenia või ELi liikmesriigi kodanik, teostab määramise nõukogu kõige vanem asepresident, keda ei saa eespool nimetatud põhjusel diskvalifitseerida.

4. Vahekohtu moodustamise kuupäevaks on päev, mil viimane kolmest vahekohtunikust nõustub oma ametissenimetamisega vastavalt ühiskomitee kindlaksmääratud korrale.

5. Lepinguosalise taotlusel teeb vahekohus kümne (10) päeva jooksul pärast selle moodustamist eelotsuse selle kohta, kas ta peab juhtumit kiireloomuliseks.

6. Ühe lepinguosalise taotlusel võib vahekohus paluda teisel lepinguosalisel rakendada vahekohtu lõpliku otsuse vastuvõtmiseni ajutisi meetmeid.

7. Hiljemalt üheksakümmend (90) päeva pärast vahekohtu moodustamist edastab vahekohus lepinguosalistele vahearuande, mis sisaldab tuvastatud asjaolusid, asjakohaste sätete kohaldatavust ning vahekohtu järelduste ja soovituste põhjendusi. Kui vahekohus leiab, et tal ei ole võimalik sellest tähtajast kinni pidada, teavitab vahekohtu esimees sellest kirjalikult lepinguosalisi, põhjendab viivitust ja nimetab kuupäeva, mil vahekohus plaanib vahearuande esitada. Igal juhul tuleb vahearuanne esitada hiljemalt saja kahekümne (120) päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva.

8. Lepinguosaline võib 14 päeva jooksul pärast vahearuande esitamist esitada vahekohtule kirjaliku taotluse vahearuande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks.

9. Kiireloomulisel juhul teeb vahekohus kõik võimaliku, et esitada oma vahearuanne neljakümne viie (45) päeva ja igal juhul hiljemalt kuuekümne (60) päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Lepinguosaline võib seitsme (7) päeva jooksul pärast vahearuande esitamist esitada vahekohtule kirjaliku taotluse selle aruande konkreetsete aspektide läbivaatamiseks. Pärast lepinguosaliste poolt vahearuande kohta esitatud kirjalike märkuste arvessevõtmist võib vahekohus oma aruannet muuta ja vajaduse korral asjaolusid täiendavalt uurida. Lõppotsuses kajastatakse piisavas ulatuses vaheläbivaatamise käigus esitatud väiteid ning selles vastatakse selgelt mõlema lepinguosalise küsimustele ja tähelepanekutele.

10. Vahekohus teatab oma lõppotsuse lepinguosalistele hiljemalt saja kahekümne (120) päeva

jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et tal ei ole võimalik sellest tähtajast kinni pidada, teavitab vahekohtu esimees sellest kirjalikult lepinguosalisi, põhjendab viivitust ja nimetab kuupäeva, mil vahekohus plaanib otsuse esitada. Mingil juhul ei või otsuse teatavaks tegemine võtta rohkem kui sada viiskümmend (150) päeva alates vahekohtu moodustamise kuupäevast.

11. Kiireloomulisel juhul teeb vahekohus kõik võimaliku, et esitada oma otsus kuuekümne (60) päeva jooksul alates vahekohtu moodustamise kuupäevast. Kui vahekohus leiab, et tal ei ole võimalik sellest tähtajast kinni pidada, teavitab vahekohtu esimees sellest kirjalikult lepinguosalisi, põhjendab viivitust ja nimetab kuupäeva, mil vahekohus plaanib otsuse esitada. Mingil juhul ei või otsuse teatavaks tegemine võtta rohkem kui seitsekümmend viis (75) päeva alates vahekohtu moodustamise kuupäevast.

12. Lepinguosalised võivad esitada taotlusi lõppotsuse selgitamiseks kümne (10) päeva jooksul otsuse avaldamisest. Selgitused esitatakse viieteistkümne (15) päeva jooksul taotluse saamisest.

13. Kui vahekohus leiab, et käesolevat lepingut on rikutud ja vastutav lepinguosaline ei täida kohtu lõppotsust või ei jõua teise lepinguosalisega mõlemat poolt rahuldava lahenduseni neljakümne (40) päeva jooksul alates vahekohtu lõppotsuse teatavaks tegemisest, võib teine lepinguosaline peatada käesolevast lepingust tulenevate võrreldavate eeliste kohaldamise või peatada osaliselt või vajaduse korral täielikult käesoleva lepingu kohaldamise seni, kuni vastutav lepinguosaline on kohtu lõppotsuse täitnud või kuni lepinguosalised on jõudnud vastastikusel kokkuleppel mõlemat poolt rahuldava lahenduseni.

ARTIKKEL 25

Kaitsemeetmed

1. Kui üks lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline ei ole täitnud käesolevast lepingust tulenevaid kohustusi, võib ta võtta asjakohaseid kaitsemeetmeid. Kaitsemeetmeid võetakse ainult sellises ulatuses ja sellise kestusega, mis on vajalik olukorra parandamiseks või lepingu tasakaalu säilitamiseks. Eelistatud on meetmed, mis häirivad käesoleva lepingu toimimist kõige vähem.

2. Kaitsemeetmeid võtta kavatsev lepinguosaline teatab sellest teisele lepinguosalisele ühiskomitee kaudu ja edastab kogu asjakohase teabe.

3. Lepinguosalised alustavad kohe ühiskomitees konsulteerimist, et jõuda ühiselt vastuvõetava lahenduseni.

4. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu artikli 4 lõike 1 punkti c ja artikli 5 lõike 1 punkti c

kohaldamist, ei või asjaomane lepinguosaline võtta kaitsemeetmeid enne, kui käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud teavitamisest on möödunud üks (1) kuu, välja arvatud juhul, kui käesoleva artikli lõikes 3 nimetatud konsulteerimismenetlus on lõppenud enne kõnealuse tähtaja möödumist.

5. Asjaomane lepinguosaline teatab ühiskomiteele viivitamata võetud meetmetest ja edastab kogu asjakohase teabe.

6. Kõik käesoleva artikli tingimustel võetud meetmed peatatakse kohe, kui süüdiolev lepinguosaline on täitnud käesoleva lepingu sätted.

ARTIKKEL 26

Seos teiste lepingutega

1. Käesoleva lepingu artikli 30 kohase ajutise kohaldamise ajal peatatakse Armeenia Vabariigi ja ELi liikmesriikide vahelised olemasolevad kahepoolsed kokkulepped ja korrad, mis kehtivad käesoleva lepingu allkirjastamise ajal, välja arvatud käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ulatuses.

2. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 3 kohaldamist ning eeldusel, et Euroopa Liidu lennuettevõtjate vahel ei esine diskrimineerimist riikkondsuse alusel:

a) jäävad kehtima olemasolevad õigused ning soodussätted ja -tingimused, mis on seotud omandilise kuuluvuse, liiklusõiguste, veomahu, sageduse, õhusõiduki liigi või muutmisega, koodijagamisega ning Armeenia Vabariigi ja ELi liikmesriikide vaheliste kahepoolsete kokkulepetega ja sellise korraga seotud tasudega, mis kehtivad käesoleva lepingu allkirjastamise ajal ja mida käesolev leping ei hõlma või mis on asjaomaste lennuettevõtjate vabaduste poolest käesoleva lepingu tingimustest soodsamad või paindlikumad;

b) lahendatakse lepinguosaliste vaheline vaidlus küsimuses, kas Armeenia ja ELi liikmesriikide vaheliste kahepoolsete kokkulepete või korra sätted või tingimused on soodsamad või paindlikumad, artikli 24 kohase vaidluste lahendamise menetluse raames. Artikli 24 kohase vaidluste lahendamise menetluse raames lahendatakse ka vaidlused vastuoluliste sätete või tingimuste vaheliste seoste üle.

3. Käesoleva lepingu artikli 30 kohasel jõustumisel muutub käesolev leping selle allkirjastamise ajal kehtivate Armeenia Vabariigi ja ELi liikmesriikide vaheliste olemasolevate kahepoolsete kokkulepete ja kordade suhtes ülimuslikuks, välja arvatud käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud ulatuses.

4. Kui lepinguosalised ühinevad mõne mitmepoolse lepinguga või kiidavad heaks ICAO või muu rahvusvahelise organisatsiooni otsuse, milles käsitletakse käesoleva lepinguga hõlmatud küsimusi, peavad nad õigeaegselt kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 23 ühiskomitees nõu, et

teha kindlaks, kas käesolevat lepingut tuleks selliste arengute arvessevõtmiseks muuta.

ARTIKKEL 27

Muudatused

1. Lepinguosalised võivad kokku leppida kõikides käesolevasse lepingusse tehtavates muudatustes käesoleva lepingu artikli 23 kohaselt toimunud konsultatsioonide tulemusena. Muudatused jõustuvad vastavalt käesoleva lepingu artiklis 30 sätestatud tingimustele.

2. Kui üks lepinguosaline soovib käesoleva lepingu sätted läbi vaadata, teatab ta oma otsusest ühiskomiteele.

3. Ühiskomitee võib ühe lepinguosalise ettepanekul ja kooskõlas käesoleva artikliga konsensuse alusel otsustada lepingu lisasid muuta.

4. Käesolev leping ei piira kummagi lepinguosalise õigust võtta vastavalt mittediskrimineerimise põhimõttele ühepoolselt vastu uusi või muuta kehtivaid lennutranspordialaseid või käesoleva lepingu II lisas nimetatud valdkondadega seotud õigusakte.

5. Kui üks lepinguosaline kaalub uute õigusaktide vastuvõtmist või lepingu II lisas loetletud kehtivate lennutranspordialaste õigusaktide muutmist, teavitab ta sellest nõuetekohaselt ja vastavalt võimalusele teist lepinguosalist. Kummagi lepinguosalise taotlusel võib ühiskomitees toimuda eelnev arvamustevahetus.

6. Lepinguosalised teavitavad üksteist korrapäraselt ja niipea, kui see on asjakohane, vastuvõetud uuest õigusaktist või lepingu II lisas loetletud kehtivate lennutranspordialaste õigusaktide või lennutransporti puudutavaid valdkondi käsitlevate õigusaktide muutmisest. Kummagi lepinguosalise taotlusel vahetab ühiskomitee kuuekümne (60) päeva jooksul pärast taotluse saamist seisukohti kõnealuse uue õigusakti või muudatuse mõju üle käesoleva lepingu nõuetekohasele toimimisele.

7. Pärast käesoleva artikli lõikes 6 osutatud seisukohtade vahetamist teeb ühiskomitee järgmist:

   a) võtab vastu otsuse lepingu II lisa läbivaatamiseks, et lisada sinna asjaomased uued õigusnormid või asjaomastes õigusaktides tehtud muudatused, vajaduse korral vastastikkuse põhimõtet arvesse võttes;

   b) võtab vastu otsuse selle kohta, et asjaomast uut õigusakti või muudatust tuleb käsitada käesoleva lepinguga kooskõlas olevana; või

   c) soovitab muid mõistliku aja jooksul võetavaid meetmeid lepingu nõuetekohase toimimise tagamiseks.

ARTIKKEL 28

Lepingu lõpetamine

Lepinguosaline võib mis tahes ajal diplomaatiliste kanalite kaudu teatada kirjalikult teisele lepinguosalisele oma otsusest käesolev leping lõpetada. See teade saadetakse samal ajal ka ICAO-le ja ÜRO sekretariaadile. Leping kaotab kehtivuse kesköö1 Greenwichi aja järgi selle Rahvusvahelise Lennutranspordi Assotsiatsiooni (IATA) lennuhooaja lõpus, mis kestis üks (1) aasta pärast kirjaliku lõpetamisteate saamist, kui enne selle perioodi lõppu ei ole lepinguosaliste kokkuleppel lõpetamisteadet tagasi võetud.

ARTIKKEL 29

Lepingu registreerimine

Käesolev leping ja kõik selle muudatused registreeritakse ICAOs kooskõlas konventsiooni artikliga 83 ja ÜRO sekretariaadis kooskõlas ÜRO harta artikliga 102 pärast nende jõustumist.

ARTIKKEL 30

Jõustumine ja ajutine kohaldamine

1. Lepinguosalised peavad käesoleva lepingu ratifitseerima või heaks kiitma oma kehtiva korra kohaselt. Ratifitseerimis- või kinnitamiskirjad antakse hoiule hoiulevõtjale, kes teavitab sellest teist lepinguosalist ning Rahvusvahelist Tsiviillennunduse Organisatsiooni.

2. Käesoleva lepingu hoiulevõtja on Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaat.

3. Käesolev leping jõustub teise kuu esimesel päeval pärast seda, kui hoiulevõtja teeb lepinguosalistele teatavaks, et viimane ratifitseerimis- või kinnitamiskiri on hoiule antud.

4. Olenemata käesoleva artikli lõikest 3 lepivad lepinguosalised kokku, et nad kohaldavad lepingut vastavalt käesoleva artikli lõikele 5 ajutiselt kooskõlas mõlema lepinguosalise asjakohaste riigisiseste menetluste ja õigusaktidega.

5. Lepingut kohaldatakse ajutiselt alates teise kuu esimesest päevast pärast seda, kui hoiulevõtja teeb lepinguosalistele teatavaks, et hoiule on antud järgmised dokumendid:

a) Euroopa Liidu teade liidu ja selle liikmesriikide asjakohaste ja vajalike menetluste lõpetamisest ning

b) Armeenia poolt hoiule antud ratifitseerimis- või kinnitamiskiri, millele on osutatud lõikes 1.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale lepingule alla kirjutanud.

Koostatud […] (kuupäev). aastal […] (koht)] kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi, ungari ja armeenia keeles; kõik tekstid on võrdselt autentsed.

Armeenia Vabariigi nimel

Euroopa Liidu nimel

Belgia Kuningriigi nimel

Bulgaaria Vabariigi nimel

Tšehhi Vabariigi nimel

Taani Kuningriigi nimel

Saksamaa Liitvabariigi nimel

Eesti Vabariigi nimel

Iirimaa nimel

Kreeka Vabariigi nimel

Hispaania Kuningriigi nimel

Prantsuse Vabariigi nimel

Horvaatia Vabariigi nimel

Itaalia Vabariigi nimel

Küprose Vabariigi nimel

Läti Vabariigi nimel

Leedu Vabariigi nimel

Luksemburgi Suurhertsogiriigi nimel

Ungari nimel

Malta nimel

Madalmaade Kuningriigi nimel

Austria Vabariigi nimel

Poola Vabariigi nimel

Portugali Vabariigi nimel

Rumeenia nimel

Sloveenia Vabariigi nimel

Slovaki Vabariigi nimel

Soome Vabariigi nimel

Rootsi Kuningriigi nimel

I LISA

ÜLEMINEKUSÄTTED

1. Käesoleva lepingu II lisas loetletud lennutranspordialaste nõuete ja standardite, välja arvatud käesoleva lepingu II lisa C osas loetletud lennundusjulgestusalaste õigusaktide sätete täitmist Armeenia poolt hinnatakse Euroopa Liidu vastutusala piires ning hindamine kinnitatakse ühiskomitee otsusega. Hindamine viiakse läbi hiljemalt kaks (2) aastat pärast lepingu jõustumist.

2. Olenemata käesoleva lepingu artikli 3 sätetest ei hõlma lepingu kohased kokkulepitud õigused ja kindlaksmääratud lennuliinid kuni käesoleva lepingu I lisa punktis 1 osutatud otsuse vastuvõtmiseni lepinguosaliste lennuettevõtjate õigust kasutada muid kui Armeenia ja ELi liikmesriikide vaheliste kahepoolsete lepingutega antud viienda vabaduse liiklusõigusi, sh Armeenia lennuettevõtjate õigust kasutada kõnealuseid õigusi Euroopa Liidu territooriumil asuvate punktide vahel.

Kui võetakse vastu I lisa punktis 1 osutatud otsus, on lepinguosaliste lennuettevõtjatel õigus kasutada viienda vabaduse liiklusõigusi, sealhulgas ka Armeenia lennuettevõtjate õigust kasutada kõnealuseid õigusi Euroopa Liidu territooriumil asuvate punktide vahel vastavalt käesoleva lepingu artiklile 3.

3. Käesoleva lepingu II lisa C osas loetletud lennundusjulgestusalaste õigusaktide nõuete ja standardite täitmist Armeenia poolt hinnatakse Euroopa Liidu vastutusala piires ning hindamine kinnitatakse ühiskomitee otsusega. Kõnealune hindamine tuleb teha hiljemalt kolm (3) aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist. Vahepeal rakendab Armeenia Euroopa Tsiviillennunduse Konverentsi (ECAC) dokumenti nr 30.

4. Käesoleva lisa punktis 3 osutatud otsuse vastuvõtmisel tehakse käesoleva lepingu II lisa C osas loetletud lennundusjulgestusalaste õigusaktide salastatud sätted Armeenia pädevatele asutustele kättesaadavaks vastavalt tundliku julgeolekuteabe, sealhulgas ELi salastatud teabe vahetamise lepingule.

5. Seoses Armeenia järkjärgulise üleminekuga käesoleva lepingu II lisas täpsustatud Euroopa Liidu lennutranspordialaste õigusaktide täielikule kohaldamisele võidakse teha korrapäraseid hindamisi. Kõnealuseid hindamisi teeb Euroopa Komisjon koostöös Armeeniaga.

6. Armeenia kohaldab alates käesoleva lisa punktis 1 osutatud otsuse vastuvõtmise kuupäevast lennutegevuslubade väljastamisel eeskirju, mis on sisuliselt samaväärsed Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1008/2008 (ühenduse lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta) II peatükis sätestatud eeskirjadega. Käesoleva lepingu artikli 4 lõike 3 sätteid, milles käsitletakse Armeenia pädevate asutuste poolt kindlaksmääratud sobivuse ja/või riikkondsuse vastastikust tunnustamist, kohaldatakse Euroopa Liidu pädevate asutuste poolt pärast ühiskomitee kinnituse saamist selle kohta, et Armeenia kohaldab täielikult kõnealuseid lennutegevuslubade väljastamise eeskirju.

7. Ilma et see piiraks ühiskomitee otsuse või artikli 25 (Kaitsemeetmed) kohaldamist, võib Armeenia registris registreeritud ja Armeenia reguleeriva kontrolli alla kuuluvate selliste õhusõidukite lennukõlblikkust, millel ei ole käesoleva lepingu II lisa B osas loetletud asjakohaste ELi õigusaktide kohaselt EASA väljastatud tüübisertifikaati, hallata Armeenia pädevate asutuste vastutusel kooskõlas Armeenias kohaldatavate siseriiklike ohutusnõuetega kuni 1. jaanuarini 2023, tingimusel et õhusõiduk vastab konventsiooniga kehtestatud rahvusvahelistele ohutusstandarditele. Nende õhusõidukite suhtes ei kehti käesolevast lepingust tulenevad õigused ja need õhusõidukid ei teosta lende Euroopa Liitu suunduvatel, sealt alguse saavatel või seal kulgevatel marsruutidel.

II LISA

(ajakohastatakse korrapäraselt)

TSIVIILLENNUNDUSEESKIRJAD

Järgmiste õigusaktide kohaldatavate sätete nõudeid ja standardeid täidetakse kooskõlas käesoleva lepinguga, kui lepingu käesolevas lisas või I lisas (Üleminekusätted) ei ole sätestatud teisiti. Vajaduse korral on õigusakti kohandused sätestatud iga õigusakti järel.

A. TURULEPÄÄS JA SEONDUVAD KÜSIMUSED

Määrus (EÜ) nr 1008/2008
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta.

Kohaldatavad sätted: artikkel 2, artikli 23 lõige 1, artikkel 24 ja I lisa ning II peatükk kooskõlas lepingu I lisa punktiga 6.

Määrus (EÜ) nr 785/2004
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 785/2004 kindlustusnõuete kohta lennuettevõtjatele ja õhusõiduki käitajatele, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 6. aprilli 2010. aasta määrus (EL) nr 285/2010;

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–8.

Direktiiv 2009/12/EÜ
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta direktiiv 2009/12/EÜ lennujaamatasude kohta.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–11.

Direktiiv 96/67/EÜ

Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiiv 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–9 ja 11–21 ning lisa;
artikli 20 lõike 2 kohaldamisel asendatakse mõiste „komisjon“ mõistega „ühiskomitee“.

Määrus (EÜ) nr 80/2009/EÜ

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 80/2009 toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2299/89.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–11 ja lisad.

B. LENNUNDUSOHUTUS

Tsiviillennundusohutus ja Euroopa Lennundusohutusameti alusmäärus

Määrus (EÜ) nr 216/2008

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 216/2008, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ja millega luuakse Euroopa Lennundusohutusamet ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 91/670/EMÜ, määrus (EÜ) nr 1592/2002 ning direktiiv 2004/36/EÜ, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 30. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 690/2009;
– määrus (EÜ) nr 1108/2009, kohaldatavad sätted: artiklid 1–3 (ainult esimene lõik) ja lisa;
– komisjoni 8. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 6/2013;
– komisjoni 5. jaanuari 2016. aasta määrus (EL) 2016/4;

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–68, välja arvatud artikkel 65, artikli 69 lõike 1 teine lõik, artikli 69 lõige 4 ja I–VI lisa.

Määrus (EL) nr 319/2014

Komisjoni 27. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 319/2014, milles käsitletakse Euroopa lennundusohutusametile makstavaid lõive ja tasusid ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 593/2007.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–17 ja lisa.

Rakendusmäärus (EL) nr 646/2012

Komisjoni 16. juuli 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 646/2012, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 kohaste trahvide ja perioodiliste karistusmaksete üksikasjalikud rakenduseeskirjad.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–25

Määrus (EÜ) nr 104/2004

Komisjoni 22. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 104/2004, milles sätestatakse Euroopa Lennundusohutusameti apellatsiooninõukogu korraldust ja koosseisu käsitlevad eeskirjad.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–7, lisa.

Lennutegevus

Määrus (EL) nr 965/2012

Komisjoni 5. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 965/2012, millega kehtestatakse lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 14. augusti 2013. aasta määrus (EL) nr 800/2013;
– komisjoni 27. jaanuari 2014. aasta määrus (EL) nr 71/2014;
– komisjoni 29. jaanuari 2014. aasta määrus (EL) nr 83/2014;
– komisjoni 7. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 379/2014;
– komisjoni 29. jaanuari 2015. aasta määrus (EL) 2015/140;
– komisjoni 31. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1329;
– komisjoni 23. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/640;
– komisjoni 11. detsembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2338;
– komisjoni 22. juuli 2016. aasta määrus (EL) 2016/1199;
– komisjoni 1. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/363;

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–9a, I–VIII lisa.

Õhusõiduki meeskond

Määrus (EL) nr 1178/2011

Komisjoni 3. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1178/2011, millega kehtestatakse tsiviillennunduses kasutatavate õhusõidukite meeskonnaga seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 30. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 290/2012;
– komisjoni 27. jaanuari 2014. aasta määrus (EL) nr 70/2014;
– komisjoni 13. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 245/2014;

– komisjoni 17. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/445;
– komisjoni 6. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/539;

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–11, I–IV lisa.

Õnnetusjuhtumite uurimine

Määrus (EL) nr 996/2010

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 996/2010 tsiviillennunduses toimuvate lennuõnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/56/EÜ, muudetud järgmise õigusaktiga:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 376/2014.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–23, välja arvatud artikli 7 lõige 4 ja artikkel 19 (kehtetuks tunnistatud määrusega (EL) nr 376/2014).

Otsus 2012/780/EL

Komisjoni 5. detsembri 2012. aasta otsus 2012/780/EL, milles käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 996/2010 (tsiviillennunduses toimuvate õnnetuste ja intsidentide uurimise ja ennetamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/56/EÜ) artikli 18 lõikega 5 loodud Euroopa lennuohutusalaste soovituste kesksele andmekogule ja nendele soovitustele antud vastustele juurdepääsu õigusi.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–5.

Esmane lennukõlblikkus

Määrus (EL) nr 748/2012

Komisjoni 3. augusti 2012. aasta määrus (EL) nr 748/2012, millega nähakse ette õhusõidukite ja nendega seotud toodete, osade ja seadmete lennukõlblikkuse ja keskkonnaohutuse sertifitseerimise ning projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide sertifitseerimise rakenduseeskirjad, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 8. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 7/2013;
– komisjoni 27. jaanuari 2014. aasta määrus (EL) nr 69/2014;

– komisjoni 30. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/1039;
– komisjoni 5. jaanuari 2016. aasta määrus (EL) 2016/5;

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–10, I lisa.

Jätkuv lennukõlblikkus

Määrus (EL) nr 1321/2014
Komisjoni 26. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1321/2014 õhusõidukite ja lennundustoodete ning nende osade ja seadmete jätkuva lennukõlblikkuse ning sellega tegelevate organisatsioonide ja isikute sertifitseerimise kohta, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 3. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1088;
– komisjoni 16. septembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/1536;
– komisjoni 27. veebruari 2017. aasta määrus (EL) 2017/334.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–6, I–IV lisa.

Täiendavad lennukõlblikkustingimused

Määrus (EL) 2015/640
Komisjoni 23. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/640, milles käsitletakse teatavat liiki lennutegevuse suhtes kohaldatavaid täiendavaid lennukõlblikkustingimusi ja millega muudetakse määrust (EL) nr 965/2012.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–5 ja lisad.

Lennuväljad

Määrus (EL) nr 139/2014
Komisjoni 12. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 139/2014, millega kehtestatakse lennuväljadega seotud nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–10, I–IV lisa.

Kolmandate riikide käitajad

Määrus (EL) nr 452/2014
Komisjoni 29. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 452/2014, millega kehtestatakse kolmandate riikide käitajate lennutegevusega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 216/2008.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–4 ning 1. ja 2. lisa.

Lennuliikluse korraldamine / aeronavigatsiooniteenused

Määrus (EL) 2015/340
Komisjoni 20. veebruari 2015. aasta määrus (EL) 2015/340, millega kehtestatakse lennujuhtide lubade ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 kohaste sertifikaatidega seotud tehnilised nõuded ja haldusmenetlused, muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) nr 923/2012 ja tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EL) nr 805/2011.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–10, I–IV lisa.

Rakendusmäärus (EL) 2017/373
Komisjoni 1. märtsi 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/373, millega sätestatakse lennuliikluse korraldamise teenuste ja aeronavigatsiooniteenuste osutajate ning muude lennuliikluse korraldamise võrgustiku funktsioonide suhtes ja kõigi nende järelevalve suhtes kohaldatavad ühisnõuded ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 482/2008, rakendusmäärused (EL) nr 1034/2011, (EL) nr 1035/2011 ja (EL) 2016/1377 ning muudetakse määrust (EL) nr 677/2011.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–10 ja lisad.

Intsidentidest teatamine

Määrus (EL) nr 376/2014
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 376/2014, mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelmeid, millega

muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ ja komisjoni määrused (EÜ) nr 1321/2007 ja (EÜ) nr 1330/2007.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–7; artikli 9 lõige 3; artikli 10 lõiked 2–4; artikli 11 lõiked 1 ja 7; artikkel 13, välja arvatud lõige 9; artiklid 14–16; artikkel 21 ja I–III lisa.

Rakendusmäärus (EL) 2015/1018
Komisjoni 29. juuni 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1018, millega kehtestatakse tsiviillennunduse selliste juhtumiliikide loetelu, millest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 376/2014 tuleb kohustuslikus korras teatada.

Kohaldatavad sätted: artikkel 1 ja I–V lisa.

Standardimiskontrollid

Rakendusmäärus (EL) nr 628/2013
Komisjoni 28. juuni 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 628/2013, milles käsitletakse Euroopa Lennundusohutusameti töömeetodeid standardimiskontrollide korraldamisel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 216/2008 eeskirjade kohaldamise järelevalvel ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 736/2006.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–26.

ELi nimekiri lennuettevõtjatest, kelle suhtes lennundusohutuse kaalutlustel kohaldatakse liidus tegevuskeeldu

Rakendusmäärus (EÜ) nr 2111/2005
Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2111/2005, mis käsitleb ühenduse nimekirja, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu, koostamist ja lennureisijate teavitamist lendu teenindavast lennuettevõtjast ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivi 2004/36/EÜ artikkel 9.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–13, 15–16 ja lisa.

Rakendusmäärus (EÜ) nr 473/2006

Komisjoni 22. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 473/2006, millega kehtestatakse rakenduseeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2111/2005 II peatükis nimetatud ühenduse nimekirja tarvis, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–6, A–C lisa.

Määrus (EÜ) nr 474/2006

Komisjoni 22. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 474/2006, millega kehtestatakse rakenduseeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2111/2005 II peatükis nimetatud ühenduse nimekiri lennuettevõtjatest, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 16. juuni 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/963.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1 ja 2, I ja II lisa.

Tehnilised nõuded ja haldusprotseduurid tsiviillennunduses

Määrus (EMÜ) nr 3922/91

Nõukogu 16. detsembri 1991. aasta määrus (EMÜ) nr 3922/91 tehniliste nõuete ja haldusprotseduuride kooskõlastamise kohta tsiviillennunduses, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1899/2006;
– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1900/2006;
– komisjoni 11. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 8/2008;
– komisjoni 20. augusti 2008. aasta määrus (EÜ) nr 859/2008.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–10, välja arvatud artikli 4 lõige 1 ja artikli 8 lõige 2 (teine lause), artiklid 12–13, I–III lisa.

C. LENNUNDUSJULGESTUS

Määrus (EÜ) nr 300/2008/EÜ

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta määrus (EÜ) nr 300/2008, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse ühiseeskirju ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2320/2002.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–15, 18, 21 ja lisa.

Määrus (EÜ) nr 272/2009

Komisjoni 2. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 272/2009, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 300/2008 lisas sätestatud tsiviillennundusjulgestuse ühiseid põhistandardeid, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 9. aprilli 2010. aasta määrus (EL) nr 297/2010;
– komisjoni 22. juuli 2011. aasta määrus (EL) nr 720/2011;
– komisjoni 10. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1141/2011;
– komisjoni 19. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 245/2013.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–2 ja lisa.

Määrus (EL) nr 1254/2009

Komisjoni 18. detsembri 2009. aasta määrus (EL) nr 1254/2009, milles sätestatakse kriteeriumid, mille kohaselt on liikmesriikidel võimalik teha erandeid tsiviillennundusjulgestuse ühistest põhistandarditest ja võtta vastu alternatiivsed julgestusmeetmed, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 30. novembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2096.

Määrus (EL) nr 18/2010

Komisjoni 8. jaanuari 2010. aasta määrus (EL) nr 18/2010, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 300/2008 seoses riiklike tsiviillennundusjulgestuse järelevalve programmide kriteeriumidega.

Rakendusmäärus (EL) 2015/1998

Komisjoni 5. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/1998, millega nähakse ette üksikasjalikud meetmed lennundusjulgestuse ühiste põhistandardite rakendamiseks, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 18. detsembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2426;
– komisjoni 12. mai 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/815.

Rakendusotsus C(2015) 8005

Komisjoni 16. novembri 2015. aasta rakendusotsus C(2015) 8005, millega nähakse ette üksikasjalikud meetmed määruse (EÜ) nr 300/2008 artikli 18 punktis a osutatud teavet sisaldavate lennundusjulgestuse ühiste põhistandardite rakendamiseks, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 15. mai 2017. aasta rakendusotsus C(2017) 3030.

Määrus (EL) nr 72/2010

Komisjoni 26. jaanuari 2010. aasta määrus (EL) nr 72/2010, millega nähakse ette tsiviillennundusjulgestuse valdkonnas korraldatavate komisjoni inspekteerimiste kord, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 31. märtsi 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/472.

D. LENNULIIKLUSE KORRALDAMINE

Määrus (EÜ) nr 549/2004

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 549/2004, millega sätestatakse raamistik ühtse Euroopa taeva loomiseks (raammäärus), muudetud järgmise õigusaktiga:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1070/2009*.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–4, 6, 9–13.

Määrus (EÜ) nr 550/2004

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 550/2004 aeronavigatsiooniteenuste osutamise kohta ühtses Euroopa taevas (teenuse osutamise määrus), muudetud järgmise õigusaktiga:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1070/2009*.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–18, I lisa.

Määrus (EÜ) nr 551/2004

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 551/2004 õhuruumi korraldamise ja kasutamise kohta ühtses Euroopa taevas (õhuruumi määrus), muudetud järgmise õigusaktiga:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1070/2009*.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–9.

Määrus (EÜ) nr 552/2004

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 552/2004 Euroopa lennuliikluse juhtimisvõrgu koostalitlusvõime kohta (koostalitlusvõime määrus), muudetud järgmise õigusaktiga:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1070/2009*.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–10, I–V lisa.

* Määruse (EÜ) nr 1070/2009 kohaldatavad sätted: artiklid 1–4, välja arvatud artikli 1 lõige 4.

Tulemuslikkus ja tasud

Rakendusmäärus (EL) nr 390/2013
Komisjoni 3. mai 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 390/2013, millega kehtestatakse aeronavigatsiooniteenuste ja võrgustiku funktsioonide tulemuslikkuse kava.

Rakendusmäärus (EL) nr 391/2013
Komisjoni 3. mai 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 391/2013, milles sätestatakse ühine aeronavigatsioonitasude süsteem.

Võrgustiku funktsioonid

Määrus (EL) nr 677/2011
Komisjoni 7. juuli 2011. aasta määrus (EL) nr 677/2011, millega kehtestatakse lennuliikluse korraldamise (ATM) võrgustiku funktsioonide üksikasjalikud rakenduseeskirjad ja muudetakse määrust (EL) nr 691/2010, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 12. septembri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 970/2014;
– komisjoni 1. märtsi 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/373.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–25 ja lisad.

Määrus (EL) nr 255/2010
Komisjoni 25. märtsi 2010. aasta määrus (EL) nr 255/2010, milles sätestatakse lennuliiklusvoogude juhtimise ühised eeskirjad, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 26. septembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 923/2012;
– komisjoni 22. juuni 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/1006.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–15 ja lisad.

Otsus K(2011) 4130

Komisjoni 7. juuli 2011. aasta otsus K(2011) 4130 võrgustiku haldusasutuse määramise kohta ühtse Euroopa taeva lennuliikluse korraldamise võrgustikule.

Koostalitlus

Määrus (EÜ) nr 1032/2006

Komisjoni 6. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1032/2006, millega sätestatakse lennuandmete vahetamise automaatsüsteemidele esitatavad lendudest teavitamise, nende koordineerimise ja lennujuhtimisüksuste vahel üleandmise nõuded, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 16. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 30/2009.
–

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–9, I–V lisa.

Määrus (EÜ) nr 1033/2006

Komisjoni 4. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1033/2006, milles sätestatakse ühtset Euroopa taevast käsitlevad nõuded lennuplaanide korra kohta lennueelses etapis, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 18. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 929/2010;
– komisjoni 26. septembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 923/2012;
– komisjoni 8. mai 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 428/2013;
– komisjoni 2. detsembri 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/2120.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–5, lisa.

Määrus (EÜ) nr 633/2007

Komisjoni 7. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 633/2007, milles sätestatakse lendudest teavitamiseks, nende koordineerimiseks ja lennujuhtimisüksuste vahel üleandmiseks kasutatava lennuandmete edastamise protokolli kohaldamise nõuded, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 22. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 283/2011.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–6, I–IV lisa.

Määrus (EÜ) nr 29/2009

Komisjoni 16. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 29/2009, millega kehtestatakse andmevahetusteenuste nõuded ühtse Euroopa taeva jaoks, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 26. veebruari 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/310.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–14, I–III lisa.

Määrus (EÜ) nr 262/2009

Komisjoni 30. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 262/2009, milles sätestatakse režiimi S päringusaatja koodide kooskõlastatud määramise ja kasutamise nõuded ühtse Euroopa taeva kontekstis, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 14. detsembri 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/2345.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–12, I–VI lisa.

Määrus (EL) nr 73/2010

Komisjoni 26. jaanuari 2010. aasta määrus (EL) nr 73/2010, millega kehtestatakse ühtse Euroopa taeva aeronavigatsiooniliste andmete ja aeronavigatsiooniteabe kvaliteedinõuded, muudetud järgmise õigusaktiga:

– Komisjoni 26. septembri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1029/2014.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–13, I–X lisa.

Rakendusmäärus (EL) nr 1206/2011

Komisjoni 22. novembri 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1206/2011, millega kehtestatakse õhusõidukite identifitseerimise nõuded seoses ühtse Euroopa taeva seirega.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–11, I–VII lisa.

Rakendusmäärus (EL) nr 1207/2011

Komisjoni 22. novembri 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1207/2011, milles sätestatakse ühtse Euroopa taeva seire toimivuse ja koostalitlusvõime nõuded, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 26. septembri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1028/2014;
– komisjoni 6. märtsi 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/386.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–14, I–IX lisa.

Rakendusmäärus (EL) nr 1079/2012
Komisjoni 16. novembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1079/2012, millega kehtestatakse ühtses Euroopa taevas kasutatavad kõneside kanalisammud, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 10. juuli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 657/2013;
– komisjoni 14. detsembri 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/2345.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–14, I–V lisa.

Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteem (SESAR)

Määrus (EÜ) nr 219/2007
Nõukogu 27. veebruari 2007. aasta määrus (EÜ) nr 219/2007, ühisettevõtte loomise kohta Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) väljaarendamiseks, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1361/2008;
– nõukogu 16. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 721/2014.

Kohaldatavad sätted: artikli 1 lõiked 1–2, artikli 1 lõiked 5–7, artiklid 2 ja 3, artikli 4 lõige 1, lisa.

Rakendusmäärus (EL) nr 409/2013
Komisjoni 3. mai 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 409/2013, milles käsitletakse ühisprojektide määratlemist, juhtimiskorra kehtestamist ja Euroopa lennuliikluse korraldamise üldkava elluviimist toetavate stiimulite väljaselgitamist.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–15.

Rakendusmäärus (EL) nr 716/2014
Komisjoni 27. juuni 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 716/2014 Euroopa lennuliikluse

korraldamise üldkava rakendamist toetava ühise katseprojekti kehtestamise kohta.

Õhuruum

Määrus (EÜ) nr 2150/2005
Komisjoni 23. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2150/2005, milles sätestatakse ühised eeskirjad õhuruumi paindlikuks kasutamiseks.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–9 ja lisa.

Rakendusmäärus (EL) nr 923/2012
Komisjoni 26. septembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 923/2012, millega kehtestatakse ühised lennureeglid ning aeronavigatsiooniteenuseid ja -protseduure käsitlevad käitamissätted ning muudetakse rakendusmäärust (EL) nr 1035/2011 ning määruseid (EÜ) nr 1265/2007, (EÜ) nr 1794/2006, (EÜ) nr 730/2006, (EÜ) nr 1033/2006 ja (EL) nr 255/2010, muudetud järgmiste õigusaktidega:

– komisjoni 20. veebruari 2015. aasta määrus (EL) 2015/340;
– komisjoni 20. juuli 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/1185.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–10, lisa koos liidetega.

Määrus (EL) nr 1332/2011
Komisjoni 16. detsembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1332/2011, millega kehtestatakse ühised õhuruumi kasutamise nõuded ja käitamisprotseduurid õhukokkupõrke vältimiseks, muudetud järgmise õigusaktiga:

– komisjoni 15. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/583.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–4 ja lisa.

E. KESKKOND JA MÜRA

Direktiiv 2002/49/EÜ

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega; muudetud järgmiste õigusaktidega:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1137/2008;
– komisjoni 19. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/996.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–12, I–VI lisa.

Direktiiv 2003/96/EÜ

Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik.

Kohaldatavad sätted: artikli 14 lõike 1 punkt b, artikli 14 lõige 2.

Direktiiv 2006/93/EÜ

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/93/EÜ rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni teise väljaande (1988) 16. lisa 1. köite 3. peatüki II osas käsitletud lennukite lendude reguleerimise kohta

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–5, I ja II lisa.

Määrus (EL) nr 598/2014

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 598/2014 müraga seotud käitamispiirangute eeskirjade ja korra kehtestamise kohta liidu lennujaamades tasakaalustatud lähenemisviisi raames ning direktiivi 2002/30/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–10, I ja II lisa.

F. TARBIJAKAITSE

Määrus (EÜ) nr 2027/97

Nõukogu 9. oktoobri 1997. aasta määrus (EÜ) nr 2027/97 lennuettevõtja vastutuse kohta õnnetusjuhtumite puhul, muudetud järgmise õigusaktiga:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. mai 2002. aasta määrus (EÜ) nr 889/2002.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–6 ja lisa.

Määrus (EÜ) nr 261/2004

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–16.

Määrus (EÜ) nr 1107/2006

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2006 puudega ja liikumispuudega isikute õiguste kohta lennureisi puhul.

Kohaldatavad sätted: artiklid 1–16, I ja II lisa.

G. SOTSIAALASPEKTID

Direktiiv 89/391/EMÜ

Nõukogu 12. juuni 1989. aasta direktiiv 89/391/EMÜ töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta; muudetud järgmise õigusaktiga:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta direktiiv 2007/30/EÜ.

Kohaldatavad sätted – kohaldatakse ainult tsiviillennunduse suhtes: artiklid 1–16.

Direktiiv 2000/79/EÜ

Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/79/EÜ, mis käsitleb Euroopa Lennuettevõtjate Ühenduse (AEA), Euroopa Transporditöötajate Föderatsiooni (ETF), Euroopa Lennumeeskonnaliikmete Liidu (ECA), Euroopa Piirkondlike Lennuettevõtjate Ühenduse (ERA) ja Rahvusvahelise Lennutranspordiettevõtjate Ühenduse (IACA) sõlmitud kokkulepet tsiviillennunduse lennupersonali tööaja korralduse kohta.

Kohaldatavad sätted: artiklid 2–3 ja lisa.

Direktiiv 2003/88/EÜ

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/88/EÜ tööaja korralduse teatavate aspektide kohta.

Kohaldatavad sätted – kohaldatakse ainult tsiviillennunduse suhtes: artiklid 1–20, 22–23.